

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese câte 2 cóle pe luna si costa 3 florini val. austr., pentru cei ce nu sunt membrii asociatiunei.

Pentru strainatate 9 franci (lei noi) cu porto postei.

Abonamentulu se face numai pe câte 1 anu intregu.

Se abonédia la Comitétulu Asociatiunei in Sibiiu, séu prin posta séu prin domnii colectori.

Sumariu: Cincispredece ani din activitatea Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu (Urmare din Nr. 21 si 22). — Disertatiune despre „Poesi'a poporala“ de Petru Muresianu Sireganulu anuntiata la adunarea despartieméntului XII. alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu in Ileana mare in 30 Augustu 1888. — Archeologia. — Caile ferate romane — Procesu verbalu alu comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luatu in siedinti'a dela 8 Octombrie 1888. — Epigrafu. — Diverse. — Bibliografia: Luptele Romanilor in 1877/8. — Merinde dela scóla etc. — Informatiuni scurte dela scóla civila de fete si dela internatu. — Scóla superióra de fetitie din Sibiiu, colecte. (Continuare din Nr. 19—20). — Anuntiu de abonamentu.

Cincispredece ani din activitatea Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

(Urmare).

Acea adunare generala ținuta la Nasaudu in 8, 9 si 10 Augustu póte fi considerata cá epocala, nu atátu din cauza cá ea erá a diecea in ordinea celorlalte avute dela inaugurarea Asociatiunei, ci mai virtosu pentru stralucitele sale rezultate atátu materialu cátu si spiritalu. Locuitorii tuturor comitatelor din care venisera óspeti si familii de frunte la Siomcut'a mare, au fostu reprezentati si la Naseudu. Totu asia si ținuturile limitrofe din Transilvani'a.

Cuventulu de deschidere pronuntiatu de cátra presedintele L. B. Popu 'ia datu cum amu dice timbru acelei adunari asia precum cerusera impregiurările transformate cu totul. Chiaru la inceputulu cuventarei sale presedintele observa, cá inainte cu diece ani pre cându s'a infintiatu Asociatiunea, nu multi romani se voru fi aflu cari se 'si aduca aminte, cá nu voru trece 10 ani si romanilor nu le va remanea alta cale pentru inaintarea fericirii nationale, decâtu singur'a acésta Asociatiune. (Adeca temerea nutrita inca din anulu 1864 de mitropolitulu Andreiu, care nu avuse nici o incredere in stabilitatea de atunci a lucrurilor). Cu tóte acestea continua presedintele Popu, „acésta impregiurare nu trebuie se ne descuragedie, ci din contra chiaru acésta se ne servésca de indemn si se ne inbarbatedie mai multu la lucrare intrunita pentru ajungerea scopurilor Asociatiunei etc“. Mai departe dupa-ce dá definitiune justa culturei poporului, pe care multi o intielegu reu si ar voi se o aplice pe dosu, despre literatura dice, cá acésta „este monumentulu celu mai maretiu, celu mai tare alu existentiei unei natiuni, care prin nici-unu evenimentu, prin nici-o furtuna nu póte se se derfime,

sè se ruinedie. Monumentele de metalu, de pétra, fia cátu de tari, le strica, le derfima timpulu, — literatur'a nu!“

La discursulu acela d-lu Alexandru Bohetielu capitanulu supremu (prefectulu) districtulu Naseudu pe lângá ce salutá cu bucuria pe membrii Asociatiunei, dete si unu respunsu practic si generosu, cáru asemena nu se vedise nici până la acea adunare, nici de atunci incóce la vreun'a din câte s'au mai ținutu; d-sa adeca transpuse in mánile cassariulu Asociatiunei sum'a de 5200 florini val. austr. in obligatiuni de statu, éra 270 fl. in bani numerati, adeca in sum'a tótala 5470 fl. v. a. Pána la siedinti'a de a dóu'a di au mai intratu dela membrii inscriși din nou, dela cátiv'a vechi, cum si prin colecta dela poporulu tieranu (36 fl. 50 cr.) o suma érași considerabila de 1404 fl. 50 cr. v. a. Adunându cele doué sume principali fondulu Asociatiunei transilvane s'a inmultitu in adunarea generala dela Naseudu cu 6874 fl. 50 cr. cá taxe sau mai bine donatiuni dela 44 comune si dela cátiva particulari din acelu districtu, cari indemnati de zelulu nobile de a lucra si din partea densiloru la inaintarea scopurilor Asociatiunei, au concursu ca membrii fundatori cu câte 200 fl. v. a. Lectorulu 'si póte imagina surprinderea si repetitele aplause entusiatiche ale adunarei la audirea acelu respunsu inspiratoriu de barbatia si perseverantia cerute cu cátev'a minute mai inainte prin presedinte dela membri Asociatiunei si dela toti romanii*).

Inainte de a trece la ordinea dilei presedintele pronuntia unu necrologu petrundietorin la inimi in memori'a lui Emanuilu Goșdu, fostu advocatu si proprietariu, care lasase prin testamentu romaniloru de confesiunea sa, unu fondu bine asecuratu de preste trei sute de mi fl., care pre cându scriemu acestea, au crescutu aprópe la unu milionu. Multu fusesse Gosdu defaimatu

*) Transilvani'a Nr. 20 din 1870.

si batjocoritu de càtra ómeni cari nu sciau nici se distinga intre omulu privatu si omulu publicu nici se respecte opiniunile politice ale altora. Presiedentele Popu dete repausatului cu acea ocasiunea satisfaciune in termini, pe cari adversarii passionati pe opiniunile loru unilaterali putéu se le țina minte.

Totu atunci presiedentele revocà in memori'a adunarei si mórtea fostului directoru profesoru Gabriilu Munténu dela Brasiovu, bogatu de merite neperitóre in sfer'a instructiunei publice si a sciintieloru *).

Dupa componerea comissiuniloru cá in toti anii, presiedentele anuntia adunarei dimisiunea comitetului intregu, fiind-ca terminulu de trei ani expirase, invita totodata pe membrii, cá la siedinti'a de a dou'a di se vie fia-care membru cu bilete pe care se fia scrise numele persóneloru pe care voiescu se le aléga. Dupa acestea se punu la ordinea dilei cinci dissertatiuni insinuate la timpu, care au fostu: I. C. Dragescu, Femei'a studiatu din punctu de vedere morale; Iosifu Vulcanu, Cantecele haiducesci; Iustinu Popfiu, Necesitatea culturai nationale; capitanulu pens. Franciscu Mihailasiu, Paralele limbistice intre dialectele romane apusene; Grig. Pletosu studente, despre adeverat'a cultura. S'au pututu ceti cele de antai doue pàna la 1 óra d. a.

A dou'a di se punu in discussiune lucrarile comissiuniloru si unele proiecte ale comitetului, intre care la loculu anteu vine propunerea consiliariului Iacobu Bolog'a discutata si adoptata in siedinti'a din 5 Aprilie 1870 pentru infintiarea unei academii romane de drepturi chiaru prin Associatiune, spre care scopu sè se deschida subscriptiuni. Idea fù primita de càtra adunare cu insufetire, pentrucà ómenii inca totu mai credea in parole date si in paragrafi de lege dela 1868. Au trebuitu se tréca vreo diece ani la mijlocu, pentru cá se dispara in acestu respectu ori-ce illusiune. Pre lãnga acestea in locu de 600,000 fl., sum'a prevediuta pentru academi'a de drepturi, cursu de patru ani, s'au pututu aduna spre đisulu scopu in vre-o 15 ani abia 20 de mii. Dara in fine: *Ct voluisse sat est.* Daca in cursulu aniloru academiile de drepturi au cadiutu in mare disgratia, poporulu nostru mai are nenumerate alte lipse relative la cultur'a si fericirea lui, la a càroru coperire modesta aru incaptea fórte bine nu capitalu de 600,000 fl. ci venitu curatu de doue si de trei sute de mii pe fia-care anu.

Punctele din cuventarea d-lui Lad. Vaid'a s'au luat si la Naseudu in desbatere, dara din tóte frumósele peroratiuni a esitu si aici adevéruulu simplu: Nu sunt bani.

Mai ceruse si tinerimea academica bani dela Associatiune, cá se póta merge la mormentulu lui Stefanu celu mare. In casu de acordare ce erà se remàie pentru burse?

I. Axente Severu venise cu doue propuneri, un'a cá Associatiunea se cumpere cu banii sei o mosiia, la care vorbira multi, pàna ce se votà per majora, din care

inse nu s'au alesu nimicu. Alta propunere a lui Axente a fostu cá sè se anuntie unu premiu pentru o carte de higiena. Idea prea buna, avù inse si Popfiu dreptu se observe, cá la noi carti de acelea nu se cumpara si nu se citescu.

Dupa amiédi se publica realegerea de presiedente a lui L. V. Popu si alegerea lui Iacobu Bolog'a de v-presiedente. Au participatu la alegeri 107 membrii. Restulu lucrariloru remase pe a trei'a di.

In siedinti'a de a trei'a di din 10 Augustu se ia un'a decisiune provocata firesce prin generós'a donatiune a acelu 44 comune, cá corporatiunile care voru numera la fondu sum'a de membrii fundatori, se aiba dreptu cá atari de a participa la adunarile generali cu votu decisivu prin câte unu representante alu fia-careia.

Dupa acestea s'au numeratu voturile date pentru functionari, 12 membrii actuali si 6 suplenti si s'au alesu mai toti din Sibiiu, pre temeulu experientiei facute in periódele anteriori, cá daca s'au alesu si din afara, din lipsa de $\frac{1}{2}$ plus 1 ai membriloru nu se putea ținea siedintie; càci adeca cei mai multi membrii ai comitetului 'si au fia-care functiunile si ocupatiunile dupa care traiescu, si care suntu impreunate cu grija si respundere, sunt si cei mai multi membrii parinti de familii *).

Sum'a disponibilu din venitul anului trecut re-masa pe anulu 1870/1 a fostu 3473 fl., din care trebuia sè se copere tóte positiunile votate de càtra adunarea dela Naseudu.

Fondulu intregu in predilele adunarii fusese 43,786 fl. 25 cr. càci crescuse in cursulu anului cu 3526 fl. 29 cr.

La fóia inca intrasera din abonamente 605 fl. 10 cr. si se erogasera 592 fl. 10 cr. pàna in Augustu. Iuse dupa cum aparea fóia in acei ani câte 36 pàna in 40 de cóle, chartia, tipariu, expeditiune si post'a costà pe anulu intregu preste 800 fl. Câte atàta se spendà in interesulu literaturai si alu sciintieloru pe anu, plus honorariulu redactorului de 400 fl. adeca cu totulu 1250—1300 fl. Inse cu sumusióre cum ar' fi acésta se nu mai spunemu la nimeni cà Associatiunea transilvana cultiva limb'a si inaintédia literatur'a nationala, cá se nu fimu de vorb'a celorlalte pópóre ale monarchiei.

Cu ocasiunea acestei adunari junimea romana a datu a dóu'a séra o productiune cu pretiu de intrare, de unde s'au incassatu 99 fl., care suma se inpartí in doue pentru Academia si pentru societatea de teatru romanu.

Pentru adunarea din anulu 1871 fù destinatu Fagarasiulu.

Cu spiritu inaltiatu, cu inimele pline de recunoscinti'a cea mai caldurósa si de suvenire dulci s'au dissolvatu acea adunare si s'au departatu membrii pe la locuintiele loru. Hei sermanii de noi, nici-unulu nu

*) Vedi list'a celoru alesi in Transilvani'a Nr. 21 din 1870 punctu 254. Din toti cei alesi inainte cu 18 ani astadi siese insi nu mai sunt in viatia, éra altii ajunsi la mari be-tranetie.

*) A se vedea in Transilvani'a Nr. 18—19 din 1870.

putea macar presimți tentatiunea fatala si intristătoare ce ni se prepară din un'a parte opusa a tiei pentru anulu armatoriu.

Adunarea generala ținuta la Fagarasiu in 7 si 8 Augustu 1871 a caditu intr'o epoca, pre cându spiritele in acésta tiéra si in tóta monarchi'a erau din nou fórte agitate nu numai din caus'a epocalelor resturnaturi din Franci'a, ci si pentrucà in laintrulu monarchiei sistem'a dualistica fusesse chiaru atunci atacata din partea popóraloru slave cu violentia neasteptata. Alte doue intemplari venite cá din chiaru-seninu preste romani adusesera pre cei mai multi intr'o iritatiune ce se dice nervósa. Despre o parte clerulu celu potente r.-catholicu venise la idea cá se'si intocmésca si elu autonomi'a bisericei catholice din tierile corónei unguresci pe unu fundamentu multu mai largu, adeca cam dupa vre-unu modelu protestantu sau orientalu, sub conditiune firesce, cá apoi tóte fondurile catholice de ori-ce natura si destinatiune se le traga in administratiunea sa, daca cumva unele si altele din acelea se afla in administratiunea statului, precum si era in adeveru. Cu aceea ocazione inaltulu cleru r.-catholicu nu a uitatu a prevedea in memorabilulu seu proiectu de statute prin càtiv'a articlii, cá si autonomi'a bisericei greco-catholice romane si tóte fondurile sale de ori-ce destinatiune, bisericesci, scolastice, filantropice au se fia contopite si administrate la unu locu cu cele rom.-catholice. Numai atàta trebuise, cá clerulu, poporulu si tóta numerós'a inteligentia gr.-cath. romanésca, sè mi se involbure preste totu si se incépa a forma grupe de grupe prin ținuturi, pàna cându acelea se cristalizara in conferenti'a ținuta pe la Pasci in Alb'a-Iuli'a, dela care au esitu apoi cunoscutele proteste.

De alta parte o cestiune totu bisericesca, inse cu totul locala, unu procesu nevoiesiu dela Brasiovu fù transformatu cá prin farmecu, cu totul pe neasteptate, intr'o demonstratiune politica de infratire sgomotósa intre elementulu romanescu si intre celu ungurescu, cu processiuni, cu stéguri, cu banchetu fórte sumptuosu, in care se desiartara multime de toaste bombastice, tóte cu scopu de a inneca in acelea conclusele memorabilei conferentie electorale romanesci ținute in Martiu 1869 la Miercurea, cum si a preintimpina si prepara pe alegatori pentru adunarea electorala ce erá sè se convóce totu in 1871 la Alb'a-Iuli'a, precum s'a si facutu. Acea stratagema politica inscenata de màni lungi inadinsu, tocma in Brasiovu, a produsu in corpulu natiunei nóstre o ruptura, carei asemenea nu se mai vediuise in acésta tiéra din dilele Mariei Teresiei, de cându cu nebuniile góneloru confesionali, si a duratu acea ruptura optu ani de dile, pàna ce a inceputu a se vindecá.

In acea dispositiune a spiriteloru s'a convocatu adunarea generala a Associatiunei transilvane la Fagarasiu. Multi amici ferbinti ai acestei institutiuni se temeau, nu cumva patimile si urele politice colcaitóre se'si verse fierea si in desbaterile paciuite ale ei si se'i compromitta existenti'a. Presiedentele V. L. Popu scapatu dintr'unu morbu greu erá reconvalescentu la apele

minerali, pre cându la unu casu de furtuna, elu dedatu cu de acelea curendu ar fi apucatu de pulpana pe oricare ar fi cercatu se sara gardulu. Asia adunarea fù ținuta sub presidiulu consiliariului Iacobu Bolog'a, carele intr'unu cuventu mai lungu sciù se prepare si se moderedie desbaterile asia, incàtu chiaru si allusiunile politice se fia evitate, éra cá victima se fia datu unu singuru omu, inse sub pretestu de redactiune rea.

Vice-presiedentelui 'ia respunsu din partea confratiloru Fagagasieni vicariulu gr. cath. de atunci eruditulu si zelosulu Ioanu Antonelli intr'unu discursu prea frumosu, care si astadi se póte ceti cu adeverata placere. Dupa enumerarea progresseloru câte facuse poporulu nostru dela anulu emanciparei incóce in tóte tierile monarchiei pe unde locuesce elu, apoi reflectàndu la class'a boieriloru si a fostiloru ostasi granitieri diu districtulu intregu, continua dicèndu:

„Presenti'a vóstra ne destépta in noi suvenirile gloriei ce au incununatu in resbelle sàngeróse fruntile protoparintiloru si ale parintiloru generatiunei june din acestu districtu, ne destépta nesuinti'a de a ne cultivá ceea-ce in timpulu presente este viatia, este putere, si cu acésta boierii si neboierii romani, simtu in inimele loru unu impulsu sacru de a nu se subtrage dela nici-un'a datorintia, ce o reclama binele comunu, inaintarea si inflorirea gintei nóstre“.

Indata dupa acea salutare de buna venire si de insufletire patriotica oratorulu Antonelli depuse pe mas'a presidiului cá prinosu, cá ofertu făcutu literaturiei si culturiei nóstre nationale din partea poporatiunei districtulu sum'a respectabila de 3265 florini v. a., o suma acésta, care a surprinsu pe multi dintre barbatii cari cunoscéu bine trecutul si suferintiele locuitoriloru, de aceea si fù primita cu cea mai caldurósa recunoscintia si multiamita, carei asemenea nu credemu sè se fia manifestatu vreodata din sal'a acelu castelu dela Fagarasiu, de unde in alte timpuri au esitu cá din lacr'a mitologica a Pandorei góne si asupriri nenumerate, atàtu preste locuitorii districtulu càtu si preste alte parti ale tiei, nu numai sub domni'a lui Mich. Apafi, ci si inainte de elu si dupa densulu pàna in anulu 1848.

De aci incolo in prim'a siedintia au fostu ascultate raporturile usitate ale comitetului, s'au esmisu si comisiunile prevediute cá si in alti ani in programa, dupa care venira la ordinea dilei patru dissertatiuni. Trei din acelea si anume a lui Ioanu Popescu „despre cultur'a poporului“, a lui I. Antonelli „Monografi'a Fagarasiului“ si a lui Ioanu D. Petrascu „despre educatiunea poporului“ au fostu ascultate in aceeași siedintia cu patientia pe care pàna in acei ani o mai avea publiculu nostru pentru lecturi publice. A fostu inse curatu o trecere din vedere cà nu s'a decisu cà, *Monografi'a Fagarasiului* sè se fia publicatu nu numai in organulu Associatiunei, ci si in forma de carte in câteva sute de exemplarie spre a se inpartí intre locuitorii carturari din acelu districtu si cu atàtu mai virtosu la familiile boieresci si de granitieri. Dóra se va aflá cineva in acelu districtu, care luandu de basa monografi'a scrisa

de fericitulu in Domnulu canonicu Antonelli o va compune inavutita indoitu si intreitu din isvóra istorice relative la districtulu intregu, éra nu numai la capital'a lui, cà-ci de acelea se afla acuma neasemenatu mai multe decàtu înainte cu 17 ani, cà-ci daca merita vre-o parte din acésta tíera, cá locuitorii se'i cunósca trecutul, s'au cum ai dice, se scia cine au fostu mosii, stramosii cu stramosi de stramosi, apoi o merita „tiér'a Oltului“ si ar' fi meritat'o fórte de multu, daca locuitorii nu ar' fi avutu cumplit'a nenorocire, cá chiaru capital'a loru se fia lip-sita cu totulu de scóle mai de dómne-ajuta, ba in càte unu vécu intregu n'au avutu nici scóla de A. B. C*).

In a dou'a siedintia din 8 Augustu dupa-ce fú ascultata si dissertatiunea profesorului Dr. Nicolae Popu dela Brasiovu „despre Music'a vocala“ cu atentiune cuvenita, venira la ordine raporturile comissiuniloru ex-misse din siedinti'a precedentá, precum si rezultatulu materiale alu concertului de aséra, care fú de 241 fl. 90 cr., si 1 galbinu in auru venitu curatu. Tóte au cursu netedu pàna la elaboratulu comissiunei budgetarie.

Dela Adunarea generala din Nasaudu pàna la cea din Fagarasiu averea Asociatiunei a mai crescutu din interesse, taxe oferte cu 8474 fl. 11 cr. prin urmare fondulu crescuse la 52260 fl. 37 cr. Din venitu conformu statutelor a resultatulu sum'a disponibila 4774 fl. 98 cr.

Acum se pornise si colect'a pentru academi'a de drepturi, la care intrase mai de înainte 1000 fl.

Se continuase si cu colect'a pentru monumentulu lui Andreiu Murasiu.

Se stamu inse la proiectulu de budgetu pe anulu 1871/2 preliminaru de comitetu, modificatu ici-colo de càtra comissiunea adunarei si apoi datu in desbatere. Comissiunea venise cu votu de majoritate si cu altulu de minoritate. Acestu din urma se reducea înainte de tóte la positiunea 1 adeca la redactiunea fóiei oficiale „Transilvani'a.“ Se formase o grupa de profesori si advocati din Sibiu si Brasiovu, càroru nicidecum nu le placea modulu cum se redactá fói'a. De aci se incinse o diatriba lunga cu destula perdere de timpu, pàna càndu redactorulu, care si in alti ani 'si mai dedese dimissiunea din caus'a lipsei aprópe totale de concursulu literatiloru cu lucrari literarie si stientifice, acum 'si motivá dimissiunea din nou si se retrase din adunare. Diatrib'a mai continuandu-se, in fine opiniunea minoritatii susținuta mai departe, pusa la votu nominale cadíu.

Cá in parentese observamu acilea, cá ministrulu de atunci alu cultelor si instructiunei publice din Bucuresci aflându din diarie si din informatiuni private despre batjocur'a ce se făcuse in adunarea dela Fagarasiu publicatiuniloru istorice si filologice de càtra cincispredece ómeni tineri, a decisu a se numerá la mán'a lui Georgiu Baritiu 59½ Napoleondori cá subventiune la inaintarea literaturii romane, care este scopulu Asso-

*) A se vedé acea monografia in „Transilvani'a“ din 1871 Nrii 18 et 19.

ciatiunei transilvane. Cu dat'a din 30 Septembrie numitulu membru administrà aceea suma la cass'a Asociatiunei in Sibiu, unde schimbându-se a datu sum'a de 557 fl. 46 cr. v. a.*).

Ce erai se faci, „tempora mutantur et nos mutamur in illis“.

S'au perdutu vorbe multe si asupr'a regularei bur-selor si ajutórieloru, din care cauza se ținù si a trei'a siedintia dela 5 óre d. a. pàna sér'a târdiu. Sè se (burse la juristi, la filosofi càte 400 fl., la politechnica càte 400 fl., la agronomia si separatu la silvilcutu càte 350 si 400 fl., la alti 12 tineri càte 50 fl. (gimnasia, scóle reale, comerciale si sodali, in fine ... 10 invetiacei càte 25 fl. Restulu pentru premií la doue càrti puse mai de înainte la concursu, in fine bibliotec'a, servitiu, chir'i'a localului, incalditu, luminatu, remun-ratiuni*).

Sume frumosiéle acelea, care inse au fostu ilustrate intr'unu modu curiosu prin rezultatele concurselor càte s'au prezentatu la comitetu in lun'a Septembrie, adeca numerulu totale 84. Este interessantu a vedea desfa-cuta acea cifra dupa specialitati, pentrucà ele ne spunu multu din anulu 1871. La bursele de juristi s'au prezentatu numai 4 tineri concurenti, la filosofia 11, la tehnica 8, la silvicultura 4, gimnasiasti 22 (si numai 3 stipendii!), la reale 2, la comerciulu numai 1, sodali numai 5, cà nu prea erau altii calificati spre a se face maiestrii, si in fine la 10 ajutorie 27 invetiacei, parte mare inse din ei sau nesciindu carte de locu, sau fórte puçina, numai buni de a inmultí class'a proletariloru si a càrpaciloru.

Adunarea generala din anulu 1872 s'a decisu a se ținea la S. Sebesiu, unde erá invitata.

Acea adunare numerata in ordine dela 1861 a XII-ea ținuta la S. Sebesiu in 5 si 6 Augustu 1872, a fostu deschisa de càtra presedintele V. L. Popu cu unu discursu care a duratu aprópe un'a óra intréga. Presedintele adeca vediendu cà in acelu anu nu se pre-sentase pàna in dio'a adunarii nici o dissertatiune sci-entifica sau literaria, nici chiaru din partea aceloru cari cerusera in anii trecuti formare de sectiuni stientifice, a simtitu necesitatea de a recapitula si a trece prin o re-vista cele mai de frunte rezultate ale activitatii desvol-tate de càtra Asociatiunea nóstra asia, incàtu citindu si astadi acelu discursu iti vine cá si cum ai vedea tre-cèndu anu de anu prin o panorama si schimbându-se anii manosi cu altii seci si macrii. Dupa-ce numera totu ce se făcuse bine si intieptiesce, nu trecù cu tacerea nici omissiunile, pe care le scusá in parte cu lips'a de

*) A se vedea Procesulu verbale alu comitetului din 30 Septembrie §§. 140. 144 et 146 in „Transilvani'a“ din 1871 Nr. 21 din 1 Novembre pag. 250—251.

*) Vedi totu decursulu adunarei gen. din Fagarasiu cu-prinsu in Nrii 17 et 18 ai „Transilvaniei“ din 1871.

fonduri, ajungându la epilogu, presedintele considera cu totu dreptulu cei diece ani trecuti până atunci dela prim'a adunare numai cá unu inceputu anevoiosu (initium durum) pentru o viatia câtu mai indelungata, apoi adaoge dicându :

„Decátu tóte acestea rezultate sunt altele si mai ari ale activitatii Associatiunei, rezultate morali domni-ru, atátu de frumóse si mari, câtu nu incapu in ramele u cádrulu icónei care mi-amu propusu a vi-o presenta despre activitatea Associatiunii! Associatiunea destépta, e si conserva simtiulu nationale; scutesce, cul- i conserva limb'a si prin acésta existenti'a na-

Prin insocirea nóstra documentamu cà sun- demni successori ai strabuniloru nostrii, despre care scrie Bonfiniu, cà „s'au vediutu a se lupta mai multu pentru limba decâtu pentru viatia, adeca mai multu pentru existenti'a nationala, decâtu individuala. Associatiunea redica si inaltia reputatiunea nationala cea cadiuta inaintea strainiloru; — in fine Associatiunea face, cá până cându in cele politice suntemu desbinati si in parte inversiunati unii in contr'a altora asia di- cându până la cuțite, — până cându in cele confessio- nale suntemu sfasiati si instrainati de càtra olalta până la ura nedumerita, aici domniloru, aici la sínulu mamei nóstre, unde ascuțisiele sagetiloru invidiei s'au t è m p i t u, unde veninulu urei s'a lapedatu afara, aici totu cu ace- leasi cuvente romane dulci ne indulcimu, toti suntemu frati, toti mergemu pre aceeasi cale, toti intr'o cointie- legere fratiésca, cá unu trupu si unu sufletu facemu pasi inainte in literatura si cultura! Asia legati d-loru intru legaturile unitatii nationale, vom ajunge la por- tulu, la limanulu doritu, la care tindemu prin sprijinirea Associatiunei“.

Multi dintre ascultatori au intielesu atunci indata lectiunea presidentelui data in urmarea celoru intem- plate inainte cu unu anu la Fagarasiu; altii érași n'au voitu se intieléga până târdiu dupa mórtea lui, cam càtra anulu 1881, cându „boierii Némuriloru“ le-au deschisu ochii si le-au risipitu illusiunile.

La discursulu presidentelui a respunsu fostulu pri- mariu betranulu Simionu Balomiri in cuvente calduróse si cu blândetiele care l'au caracterisatu in tóta viati'a lui.

Tóte afacerile prevediute pentru I-a siedintia in programa au decursu in regula si liniste. Tocm'a la urma se presentà o dissertatiune a professorulu Stefanu Iosifu, „Despre Omeru, eposulu elinu si in- fluinti'a lui asupr'a vietiei si educatiunei“. Neputendu-se presupune cà o tema atátu de innocenta ar lovì cumva in statute sau in legi, presidiulu dete dissertantelui cuventulu, éra publiculu ilu ascultà cu placere.

A dou'a di au fostu ascultate raporturile comissi- uniloru; debateri mai vii se audira totu numai la pro- iectulu de bugetu cu care venise comitetulu si dupa elu comisiunea. Chiai'a disputeloru éra totu saraci'a, de si pe anulu acest'a sum'a budgetuluì crescuse la 5480 fl.

v. a. Dupa votarea sumeloru cum amu dice stereotipe, urmara bursele si adeca:

La filosofia 1 bursa de . . .	400 fl.
„ 2 tehnici câte 400 fl. . .	800 „
„ Silvicultura 1	400 „
„ 2 juristi in patria à 150 . . .	300 „
„ 4 la gimnasiu à 60	240 „
„ 4 la reale à 60	240 „
„ 1 comerciu	60 „
„ 6 sodali à 50	300 „
„ 20 invetiacei à 25	500 „
Sum'a	3240 fl.

Cu acea ocaziune protopopulu Simionu Balintu a propusu, cá stipendistii Associatiunei se fia obligati prin reversu, ca dupa-ce voru termina studiile si voru ajunge in positiuni sociale de sine statatóre, se voru face si ei membrii ai Associatiunei. Luati catalógele stipen- diatiloru dintre anii 1861 si 1884. Veti aflá intre aceia câtiv'a fórte recunoscolori, altii „frundie in buze“.

S'au mai votatu pentru biat'a biblioteca 60 fl., procurare de documente istorice nationali 100 fl. (vai de ele); la culegere de obiecte archeologice si numis- matiche totu 100 fl., incuragearea stenografiei romane 100=320. Remuneratiuni 1060 fl. Chiri'a, spesele can- celariei, servitiu, incalditu, luminatu.

Pentru anulu 1873 fu primita invitarea fratiloru dela Dev'a.

(Va urmá).

Disertatiune

despre „Poesi'a poporala“ de Petru Muresianu Sire- ganulu anuntiata la adunarea despartieméntului XII. alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu in Ileana mare in 30 Augustu 1888.

Onorabila adunare!

Celu mai vastu si mai fecundu terenu in literatur'a poporala romana este fara indoiéla subiectulu poesiei poporale, despre care cu indulginti'a d-vóstre vréu a ve intreținea câte-va momente, pentru-cà On. adunare! nu este romanu care se nu scie spune si cântá mai puține ori mai multe chiuituri, strigaturi poporale, care de care mai interesante si mai frumóse — si observu cà se si arata astadi in acésta ramura unu frumosu avèntu prin publicarea in „Gazet'a Transilvaniei“, „Famili'a“ si altoru foi a mai multoru poesii poporale de valóre literara, ba potu aserá, totu atâtea margaritare nepretiuite, care sunt proprie ómeniloru nostri, — si pre care mai raru le poti aflá la alte popóra in asia mare mesura cá la noi.

Care fecioru holteiu nu se indeletnicesce, nu se desfatédia, in joculu satului in dumineci si serbatori, la nunti si alte petreceri, cu strigaturi, chiuituri, fara care credi cà nu i s'ar nici siedeia asia — nu i-arú stá atátu de bine — cum fi stá astfeliu, — chiuitur'a cântarea cugeti cà-i un'a cu holteiuulu nostru — si siediatórea nu

aru fi siediatóre, fàra càntarea si horirea fetelor-fiice-
loru nóstre.

Mam'a cu càntare 'si adórme copilulu!

Flacaulu romanu dotatu dela fire in chiuitura își
lauda màndr'a iubita, càrei'a i compune versulu ei anume,
— sau batjocoresce decum-v'a cu viclenia l'a lasatu; critica
pe rivalulu seu, care póte cà 'i-a rapitu màndr'a — obiec-
tulu dragostei sale, mai vulguru de 'i-a luatu draguti'a.

Romanulu își totu cànta tóte lucrurile, necasurile
vietiei sale in care traiesce, se nu dicu, cà totu roma-
nulu e nascutu poetu si mai cutezatoriu e poetu, pen-
tru-cà-i romanu!

El cànta si rescànta in stilulu seu firescu tóte fasele
vietii sale, cànta de bucurie si intristare — in bine si
in reu, la lucrulu càmpulu de primavar'a pàna tómn'a
— in tóta un'a vreme la plug, la sapa,

Pecurariulu la oi,
Feciorasiulu la boi,

la cósã, la culesulu cànepii, la seceratu, — d'apoi càndu
aducu cunun'a de gràu?

Cunun'a de unde vine
Remàne tiarin'a plina;
Cunun'a de unde pléca
Multe cara se incarca.

La culesulu malaiului, la storsulu vinului, — fete,
feciori, neveste — tóta fiinti'a romanésca — toti si tóte
cànta si hoiescu — in siediatóre si la jocuri, — càndu
ducu mirés'a la ospetiulu nuntii prin colacarie, càndu
sosescu cu mirés'a inaintea casei mirelui incungiurându
scaunulu si stropindu cu gràu striga:

„Esi afara sócra mare,
Cà-ti aducemu nora tare.“

La inchinarea pomului nanasiului celui mare:

„Sè fi nanasiu veselosu,
Cà-ti inchinamu pomu frumosu.“

Mai incolo la ingropaciuni prin boceturi, càndu
ostasiulu cade in óste, sè mంగాie càntându; — càndu
pica in robie totu cànta si jelesce; — cu unu cuvèntu
la tóte ocasiunile, — in veselie cá si in intristare; si
in fine càndu cade in ori-ce bóla, vragesce, descànta de
intru-ele, — daca e deochiatu prin stingerea de carbuni
si cu descàntece prin vragitóre vrea sè se scóta din
morburi si alte necasuri ce'lu ajungu.

Dara se nu trecu la superstitiunea poporului, se
me re'ntorcu la tema si se incepu a intrá in materi'a
ce-'mi propuseiu.

In 1857 pe délulu nucului in Minthiulu romanescu
audiu càntându-se:

Lunitia luminatóre,
Voi stele stralucitóre,
Luminati mai cu tarie
Scump'a mea calatorie
Du'ti lumin'a infocata
Pe càrarea intunecata
Se vedu calea de a me duce
La iubit'a mea cea dulce, —
Care trista si destépta
Si cu mare doru m'astépta
Cá se me ducu càtu mai tare
Se-mi dé dulce sarutare.

„Famili'a“ 1873.

Si mi-au remasu pururea in memoria intiparite din
1861, cà june càntecele doióse ale salageniloru de pre
sub codru in siréguri venindu sér'a dela lucrulu càmp-
pului cum càntá doine de jele:

Cine a disu anteia doina
D'arsa 'i-a fostu inim'a
Jele'i dómne cui i jele
Jale'i e inimei mele.

Cine vrea se o scie intréga doin'a acésta, caute'o
in fói'a Asociatiunei „Transilvani'a“ 1880.

Si acésta asia a fostu de càndu e lumea, si este
pretutindenea pre unde resufla suflare romanésca; in
munti si la tiara, cànta romanulu sórtea sa asupritóre
— fàra margini si fàra indurare in multe vécuri trecute.

„Ducem'asi eu de pe aici,
Dar' imi paru dílele mici;
Da-am socotitu se me lasu
Pàna cólea la Ispasu,
Pàna in colo la Rusale,
Cà-atunci va fi díu'a mare;
Si-atunci dómne bine-a fi
Omulu de-a sè pustí
Si de-a trece 'n alta tiara,
Unde'i slusb'a mai usióra
Si plat'a mai bunisióra
Cu màndr'a de subsuóra.“
Si

„Amu avutu o màndra draga
O am lasatu la domni se traga

Déca-am vediutu cà-i greu,
Pusu-m'am si-am trasu si eu.“
„Gazet'a Trans.“ Nr. 53, 1888.

„Frundia verde iasomie
Spusu-mi'a maicuti'a mie
Cà mi'a face-unu buibalacu,
Si m'a dá dupa-unu diacu.
Mie nu-mi trebe diacu,
Nici peptariu nici buibalacu,
Ci catrintia 'n patru itia
Se fiu si eu jelaritia,
Sè me ducu cu ciuru 'n curte,
Cum se ducu cele mai multe.“
„Gaz. Trans.“ Nr. 173, 1888.

Dorulu romanului se exprima:

„Cine n'are doru pe vale,
Nu sci lun'a càndu resare
Nici nóptea càtu-i de mare,
Cine n'are doru pe lunca
Nu sci lun'a càndu se culca,
Nici nóptea càtu-i de lunga.

Nu e dorulu mare càne
Preste multe déluri vine,
Nicairi nu se alina
Pàna la a mea inima;
Nicairi nu poposesce
Pàna la mine sosescu.

Cine are numa-unu doru,
Traiesce multu mai usioru;
Eu am dóue doruri grele,
Dorulu meu si-alu màndreimele.

Frundia verde lemnu uscatu
Cine 'n lume n'a umblatu
Dile 'ntregi nebunu si bétu
De doru arsu si suparatu.
„Gaz. Trans.“ Nr. 119, 1888.

A asteptá si a nu vení,
A te culcá, si a nu dormí
A iubi, si a nu te iubi:
Sunt trei lucruri de a murí.*)

Pusetiunea feteloru:

Cine mi dragu nu me cere,
Dupa uritu cine-a mere; —
Vai de mine ce se facu,
Care-mi place, eu nu-'i placu;
Vai de mine ce sè fie
Cui fi placu, nu-mi place mie.

Vai de doi ce se iubescu,
Si intre sine nu 'ndrasnescu;
Inim'a loru li legata
Si dragostea nu-'si arata.

Frundia verde frundiulica,
Ce ne-omu face màndrulica;

Ne-am luá nu ne putemu
Ne-am lasá nu ne induramu,
Ómenii ne vorovescu,
Parintii nu ne voiescu,
Parintii puté-'ar face
Nóue sè ne dee pace.

„Tribun'a“ Nr. 299, 1886.

Màndra la inim'a mea
Este-unu ritu si-o fântànea;
Ritu-i facutu de uritu,
Fântàn'a de necasu multu.

„Viitorulu“ Nr. 1, 1887.

*) Acésta e traducere din originalu italianu, inse eronata, un'a
din antithese schimbata cu alt'a, care in italianesce suna: Servire e non
gradire. Red.

Scí tu mândra ce ti-am spusu
 La sapa de cucuruзу,
 Unde-oru fi ómeni mai multi
 La mine sè nu te uiti; —
 Unde-oru fi mai putintei
 Ochii tei sè fie-ai mei.

Fóia verde foi de flori,
 Lelitia cu galbiori

Te iubescu draga de moru
 Di si nóptea pâna 'n diori;

Fóia verde fóia lata
 Ardele-ar foculu de strada
 C'am colindatu diua 'ntréga
 Dupa o draga de amanta.*)

„Dorulu“ 1885.

Caracterulu romanului:

Asia-i bietulu romanasiu,
 Elu e blandu si dragalasiu,
 Ori ce' sponu catu 'lu sucescu
 Catu i dicu si'lu amagescu,
 Elu remane adevveratu
 Romanu verde si curatu.

Lipitorile salelor.**)

Cu privire la portu:

Bine-i sta mandrei gatata
 Cu vestminte dela siatra,
 Dar mai bine i-ar siedea
 De-ar fi facute de ea.***)

Trans. Nr. 43, 1887.

Fantasi'a esaltata:

Cate picaturi de plóia, Pe lunca cate flori crescú
 Cate inimi tragu nevoie, Pesci in mari cati se gasescu
 Fulgi de nea cati cadu din nori, Atatea dureri me-apucu
 Cate grauntia 'su la mori, Candu la lelea nu me ducu!
 (Créda cine a vrea.)

Doina poporala:

Muntiloru fiti márturii, Riuri, ape mari si mici
 Ca prin voi calatorii, Care v'am trecutú pe aici,
 Cu ce sufletu plinu de doru, Nu uitati cu ce nevoi
 Catu eramu pe aci se moru, Am beutu apa din voi.
 Arbori copaci infrundíti, Merlitia, priveghitori,
 Si voi márturii se-mi fiti, Cari ve suiti pan' la nori
 Cu ce chinu si cu ce focu, Cantati si voi acestu versu
 Am trecutú prin acestu locu; Care me jelesce 'n mersu!

Nota: Se presupune, cá in 'sujetulu acestei poesii se intielege Petru Raresiu dlu Moldovei, care in secolulu alu XVI-lea detronatu la Iasi a scapatu printre Carpati la castelulu seu „Ciceiu“ din municipiulu acesta venindu prin munti pedestru. „Famili'a“ 1873.

Despartirea fiicei de mama-s'a.

Cá unu stolu de ríndunele
 Plecu din bratiulu mamei mele,
 Frundia verde 'ngalbinita
 Taci inima nacaajita,
 Taci inima nu mai plange,
 Nu versá lacrami cu sange.

Eminescu.

Onoratele dómne si domnisióre! Déca nu v'am o-
 stenitu atentiunea, voiú cutédia a ve mai cetí câte-va

*) Acésta nu e populara, nu e scósa din graiulu poporului ci „Dorulu“ o a luatú dela cine scie ce teneru cá de contrabanda, cum le dicu in Bucuresci la posesióre inventate de câte unu carturarasíu, apoi vëndute cá luáte din poporu.

***) Nici acésta nu e din poporu.

****) Acésta e din poporu, nealteratu.

versiuri nóua noutie culese din Cascau din colectiunea sergentului Ioan Turcu prin mijlocirea invetiatorului George Hatosu. —

Chiuituri poporale.

Tu te duci bade serace,
 Dar' cu dorulu teu ce-oi face?
 Face-vei leliti'a bine,
 Cà inim'a mea 'ti remâne.

Pe o lature de satu
 Merge-unu paunu retezatu;
 Dar nu-i paunu retezatu
 Cà-i baditi'a farmecatu?
 Si cine l'a fermecatu
 Mándruliti'a lui din satu
 Cu trei maci din trei gradini,
 Cu apa din trei fantani.

Multe stele sunt pe ceru,
 Eu de dorulu mândrei peru,
 Mândra-i lun'a cându resare,
 Eu me sténgu de dorulu mare,
 Multu întrebu de câte o stea
 Mai vedeate-oi mândr'a mea,
 Cà de cându mândrutia draga,
 Mè luaiú prin lumea larga,
 Nici sórele nu sè stínge
 Pâna sufletulu nu-mi plânge,
 Nice lun'a nu resare
 Pâna nu suspinu de jale,
 Nice diori nu se coboru
 Pâna ce nu plângu de doru.
 Lele mândruliti'a mea,
 Ori-ce dice acea stea,
 Dar eu nu me voiú oprí,
 Pâna nu te-oiú intální,
 Si eu draga nu voiú stá
 Pâna nu te-iú sarutá.

Magheranu cu trei crengutie
 Are badea trei dragutie,
 Una-'n délu si alta-'n vale,
 Alta la mijlocu de cale.
 Drumulu cátra délu ími place,
 Celu din vale mórte-'mi face;
 Càci draguti'a cea din délu
 Te iubescú inzadaru.
 Dar draguti'a cea din vale
 Te iubescú cu 'nfocare.

Frunza verde rosmarinu
 M'a ajunsu unu doru prin sínu,
 Cà leliti'a me jelesce,
 Pentru mine se topesce
 Si pe sínulu seu de flori
 Varsa şíru de lacramiori.

Si asia-mi vine cá se sboru
 Se'i cântu doin'a cea de doru,
 Si se'i sponu sè nu jalésca;
 Cà-i e fati'a angerésca,
 De suspine jelitóre
 Si de lacrami iubitóre,
 Si va perde florile,
 Florile odorile.

Mândra mie mândra alésa,
 Nu plânge, ci fi voiósa
 De-a fi 'n tiara reutate,
 Merge-oiú mândra mai departe,

M'oiú lipí lâng-a-o cetate,
 Si ti-oiú scrie mândra carte
 Pe de laturi cu banaturi,
 Si apoi in cornurele
 Scrioiú dorurile mele,
 Cum am fost si-am ajunsu rele,
 Nici nóptea nu potú durmí,
 Gândulu totu la tine mi;
 Nici n'am somnu nici n'am hodina
 Fàr' mi gândulu totu la tine;
 Dara n'amu ce sè me facu,
 Cata si ast'a s'o tragu.
 Remàneti cu Dumnedieu
 Pâna voiú vení si eu. —

Câte cara cu povara
 Tóte suie si cobóra,
 Numai carulu puilului
 Colo'n valea codrului
 Bate boii de-'i omóra
 Si nici suie nici cobóra.
 Lasa boii nu'i mai bate
 Preste mijlocu preste spate
 Las' baditia boii tei,
 Càci sunt slabi cá vai de ei;
 Erba verde n'au pascutu,
 Apa rece n'au beutu,
 Si tea bate Dumnedieu,
 Si vei patí 'n lume reu!
 Dar desjuga mèi baditia,
 Si mi'i pasce 'n poenitia,
 Si-'i adapa la pâreu,
 Cà se'ti traga carulu greu,
 Se-mi aduci de pe ogóra.
 Gráusioru de primavara,
 Gráusioru taiatu in diori,
 Cà se-avemu de serbatori.
 Desjugareasiu desjugá,
 Puiculitia de mi'í dá
 Floricele de pe vale,
 Din gradin'a fetiei tale,
 Mura négra din padure,
 Sloi de ghétia din tiermure,
 Apa rece din isvoru,
 Càci de doru mè stingú si moru.
 De-i murí de nu'i murí,
 Dorulu nu ti'lu potú plíní:
 Florile mi s'au perduto
 Mur'a négra a trecutú;
 Sloiulu ghiétii s'a topitu,
 Ap'a rece s'a 'ncalditu.

Floricelele din vale,
 Sunt florile fetiei tale,
 Mura négra 's ochii tei
 Dulci cá lacram'a din ei,
 Sloi de ghiétia inim'a,
 Apa rece 'i gur'a tá
 Aste draga de mi dá,
 De mi dá te-oiú asculta.

Multu me 'ntréba inim'a
 Bine-mi mie sau bá,
 Eu dicu dieu cá nu'mie reu;
 Lacramile'mi curgu pâreu.

Inim'a mea multu mè 'ntréba,
De ce sunt trista si slaba,
Eu zicu dieu cà nu mi jele;
Amaru inimiórei mele,
Trista si slaba oi totu fi,
Ce-am perdutu nu potu gasí.
Am perdutu unu mare bine;
Asiu traí si n'amu cu cine,
Cà pe cine am avutu
A pusu fati'a la pamèntu;

N'a pus'o sè infloresca
Au pus'o sè vestejesca.

Moldova, tiara pustie,
Spune la neic'a sè vie,
Cà s'au coptu strugurii 'n vie,
S'a 'nvetiatu o corba négra
Si'i cara cu viti'a 'ntréga
S'o 'nvetiatu si graurasii
Si toti cara strugurasii.

Poesii poporale.

Frunza verde floricea,
Ah maicutia maic'a mea,
Eu tiasiu scrie o carticea,
Sscrisa 'n doru si multa jale,
De necasurile mele, —
Care am ajunsu in ele.
A maica de dorulu têu
Plànge sufletielulu meu
Maica pentru dumniat'a
Mi se rupe inim'a. —
Cându de acasa am plecatu
Fórte reu m'am suparatu;
Cându porunc'a mi-a sositu
Fost'am rèu eu banuitu,
Cându am prinsu a o cetí
Inim'a mi se topí;
Inaintea casei mele
Mè lovira plànsu si jele.
Iubita maicuti'a mea,
Ochii la mine-i tinea,
Si totu trupulu ei plàngea
Plànge amaru de suparare,
Lacramile-i curgu totu vale.
Maicuti'a asia dice:
Fiule alu meu iubite
Tu te duci si eu remaiu,
Cu cine sè me màngaiu.
Ah iubit'a mea maicutia
Care m'ai hranitu la țitia
Incéta de-a lacramá
Si multa a te supará;
Adu màn'a ta cea drépta
Si fă bine si me iarta,
Daca ti-am gresitu vreodata
In copilari'a mea,
Póte-am avutu minte rea,
Mam'a mea prea multu iubita,
Te-am lasatu fórte scàrbita;
Totusi me rogu de ertare
De ti-am facutu suparare.

Audi mama dob'a 'n satu,
Cum cànta de separatu
Dob'a 'mi suna chiar si mie,
Cà's aici in catanie,
Lasaiu casa si mosia
Si-am venitu in catanie.
Frundiutia verde de fagu,
M'a juratu némtiu sub stégu,
Sub stégu rosiu de naframa,
Trei ani eu sè fiu catana.
Fruandia verde rupta 'n dóua,
Eu inca's reguta nóua.
Fruandia verde rupta 'n patru,
Eu reguta la imperatu.

*) Partea din urma a acestui cântec nu póte avé locu aici. In locu de a descuragia, mai virtosu se inbarbatamu junimea la servitiulu militariu si la fapte barbatesci. Red.

Nu te mama supará
C'am pornitu din cas'a ta,
Cà eu siedu in curti de zidu
Si mànancu prefontu plàngèndu,
Si prefontu-i nesaratu
Cum'i mai reu de màncatu.
Voia buna 'n cununia,
Eu aici in catanie
Si in màn'a dé stèng'a
Scrisa-i mama fati'a ta,
Èr pe partea dinainte
Scrise's dóua trei cuvinte
Dela sor'a mea din casa,
Dela scump'a mea mirésa.
Esi mama pàna la cruce,
De vedi némtiu cum me duce.
Reu me dóre mama 'n spate
De curele 'n cruciasiate.
Reu me dóre peste siele
Cà m'a strinsu némtiu 'n curele.
Reu me dóra umerulu,
Pusc'a-i grea si vitielulu,
Dela doi pàna la siepte
Pusc'a pe umeru 'mi siede
Fàra pita fàra sare,
Totu cu pusc'a pe spinare. *)

Fruandia verde, aiu si cepe,
Siediatórea se începe,
Haidati fete si neveste
Se ve tragu câte-o poveste
De 'mperati cu peru de auru,
De-o đina si de-unu balauru;
Se ve càntu o doina dóua
Cum ve place tómn'a vóua
Hori placute la càntatu
De-o nevasta si unu barbatu
Hori placute la iubire,
De-o fetitia si de-unu mire,
Si petreceti voi torcèndu,
Povestindu si totu horindu.
Haidati si voi feciorasi
Dragii badii copilasi
Si glumiti cu fetele
Si le furati fusele,
Cereti vama càtu de mare
Pàna si o sarutare.
Numai se nu scie pop'a,
Sau cela ce bate dob'a.

Tu copila copilitia
Cu dulci rose pe guritia
Cu ochi negri cá de mura
Si cu trandafir pe gura.
De ce ochii 'ti stau destepti,
Ori pe mine me astepti?

Mèi baiete baietiele
Cu doi ochi de vioarele,
Cu pletele castanie
Si cu flori la palarie,
Ce-astepti nóptea lãnga crãngu,
Unde frundiële se plãngu?
Tu copila copilitia,
Blãnda cá o porumbitia,
Eu asteptu aci de-aséra
Pentru màndru fratióru. —
Mèi baiete baietiele
Nu mai asteptá la stele
Din'a ta se'ti fiu dar eu
Si tu fi iubitulu meu.

Jeluum-asiu jeluí,
M-asiu jeluí dar n'am cui;
M-oiu jeluí codrului,
Codru-i verde, nu m'a crede,
Maic'a-i peste codru verde,
Nici-o vedu nice me vede,
Cáci ea tóte mi le-arú crede.
Me jaluiamu la padure
Si ea'i jalnica cá mine,
Cài pica frundi'a din sinu.
M'oiu jeluí drumului;
Drumu-i inca separatu,
Cà-i de multi voinici calcatu
De mine si din altu satu,
Si cu lacrami picuratu.

Ceriu-i plinu de multe stele,
Eu 'su cuprinsu de multa jele.
Pliui 'su munti de paduri,
Io'su plinu de rele gãnduri
Io'su imbracatu catanesce,
Inim'a mi se topesce.
Me ajunge-unu doru si jele
Dupa dragutiële mele,
Dupa pomii inffloriti,
Dupa pretinii iubiti. —
Cându eramu la fete dragu
M'a juratu némtiu sub stégu,
Sub stégu rosiu de matasa
Tri ani se nu viu acasa;
Dar se stí màndruti'a mea
Cà tri ani nu mi vedea;
N'oi umblá sér'a prin ploi,
Nici nu mí vedea la boi.
Cà 'n locu de venitu acasa
Iau ficióri „antratu“ la masa
Le dau pusc'a cu otiele,
La grumadi ími puse stele;
Cu tri ani vrea se me 'nsiele.

Dómnloru si Domniloru! Inainte de inchiere amu onóre a mai reflectá la isvorulu culegerei acestoru poesii poporale!

De n'aru fi flori pe càmpuri, albin'a n'aru avea de unde culege suculu dulce de miere, — asia si eu si fica mea „Laur'a Veturia“ n'am fi potutu culege si publicá atâtea versuri poporale („Famili'a“ 1872, 1883, 1884, 1885, 1887, 1888. „Gazet'a Trans.“ 1886, 1888. „Tribun'a“ 1886. „Viitorulu“ 1887.) daca nu ne intindea màna de ajutoru mai multi carturari de ai poporului nostru, pre care cu onóre îi amintescu aci si

Cându de acasa am plecatu
Diuu buna mi-am luatú
Dela frundiuliti'a de fagu,
Dela satulu meu celu dragu,
Dela usi'a din portitia,
Dela a-mea draga maicutia,
Dela strutiulu celu de flori,
Dela frati dela surori.

Spune'mi puica ce ti tie
De me lapedi cu manie;
Spune'mi draga ce-am gresitu
De me lapedi cu urftu
Cruciulitia de argintu
Amèndoi ne-amu potri
Cruciulitia de arama
Amèndoi suntemu de-c
Si la statu si la purta
Si la dulce sarutatu,
Si la ochi si la sprincene
Cá doi porumbei la pene,
Tu 'naltutia subtirica
Cá si trasa prin veriga,
Eu inaltutu si subtirelu
Pare cà-s trasu prin unu inelu.
Cele buze nàrànzii
Cui le pastrezi, cui le tii? *)

Da màndruti'a-asia dicea
Lua-mí bade ori bá?
Eu màndra nu te-oiu luá,
Cà mi-o spusu vecin'a tá,
Cà te sfadesci cu ma-tá;
Cà si-aséra téi sfaditu
Pin ce n'ai spalatu unu blidu;
Si-aséra si-alalta séra
Pin ce n'ai spalatu o óla;
Eu màndrutia te-asiu luá,
Dá mi-o spusu vecin'a tá,
Cà lucru ti l'ai lucratu
Cu vecinele din satu,
Si buna plata le-ai datu.
Camasi'a din bràu 'n susu
Tri mertie de cucuruz
Camasi'a din bràu 'n josu
O mertia de gráu frumosu;
Dá bezerii dela màna
Pentru o maja de slanina.
Eu màndrutia te-asiu luá
Dá mi-o spusu vecin'a tá
Cà camasi'a dela tine
Ti-o cusut'o tri vecine
Pe unde-o 'nplãntatu cu acu
Póte bagá calu capu.

*) Acesta e unu cântec vechiu boierescu dela Bucuresci. Red.

suntu urmatorii: dlu Ioanu Driganu, docente in Malinu; feciór'a Flórea Iliesiu, din Sirégu; dlu Teodoru Bot'a, docente in Cernesci; dlu Androne Petri, docente in Ne-
posu; tenerulu Simionu Popu din Chireu; veduv'a Mari'a
Danciu, invetiátóre in Mai'a; tinerulu Vasile Rebrénu,
din Sirégu; dómn'a Todosi'a Tom'a in Desiu; dlu Lau-
rentiu Michesiu, docente in Desiu; soci'a mea Mari'a
Rasu din Sirégu. (Veđi „Famili'a“ Nr. 29, 1888.)

Inca odata ce e doin'a?

„Doinele, dice Alexandri (Poesii populare ed. 2 pag. 223) sunt cãntece de iubire, de jale si de doru, plã-
ngeri doióse ale inimei romanului in tóte impregiurarile
vietii sale.“ Dupa Costache Negruzii.

De cându eram inca micu,	Ér' de audu vre-o fetitia
Doina sciu si doina dicu,	Cãntãndu doin'a 'n poenitia,
Cãci romanulu cãtu traiescu	Alergu fug'a de o gasescu
Totu de doina se mãndrescu.	Si de doina i vorbescu;
Eu cu doin'a me platescu	Ea me asculta bucurósa
De biru si de boerescu;	Cãci e mãndra si frumósa,
Boii mei cându audu doin'a	Si'mi dice cã m'a iubi
Ara tielin'a si moin'a,	Daca doin'a ioi vorbí.
Si fmi sémanu celu ogoru	Vespunu dreptu ori-ceme-atiface
Cãntãndu doinele de doru,	Doina sciu si doina-mi place.

(Doin'a! originea poesiei populare la romani, de Hasden Nr. 5—6
1883 pag. 45 „Transilvani'a.“)

In urma se-mi permiteti a indicã sau a citã dupa
titule si cãte-va cãntece populare cãntate de inteliginti'a
din desp. acesta precãtu sciu eu. Cine nu scie.

Trecui valea si-unu pareu
La mãndr'a sufletulu meu
Trecui valea cea tinósa
La mãndr'a mea cea frumósa.

care e atãtu de generalisata incãtu toti musicantii o sciu
cãntã cu voce si trage cu ceter'a prin ospetarii.

Pasere galbina 'n ciocu
Rèu mi-ai cãntatu de norocu
Cã tu reu mi-ai cãntatu mie
Se traiescu fãra sočia.

(de laureatulu poetu Andreiu Muresianu.*)

Iata hor'a se pornesce
Subu stejaru la radacina
Iata hor'a sè 'nvirtesce
Vino puica vina. —

(de V. Alesandri.)

Inalta-i mãndr'a si frumósa
Si la trupu e sanatósa
Daru nu-mi place sciu de ce —

Eu sunt ficioru de plugaru de omu seracu
Pe cãmpie in colib'a mea eu zacu. —

Te duci bade Vasilie dar se vii
In pompósa primavéra peste vii.

Hai se damu mãna cu mãna,
Ceí cu inim'a romãna.

Sub o culme de cetate
Plãngu intr'o singuratate.

Dis'au mãndr'a catra mine,
Me maritu te lasu pe tine, ect. ect.

Cu acésta ocasiune mai rogu pre on. carturarii no-
stri sè binevoiasca a ne trimite cãntece de acestea, cã
me obligu ale publicã impreuna cu on. loru nume. —

Onorabilei adunari multiamescu pentru-cã a binevoitu
a me ascultã.

Petru Muresianu Sireganulu.

Archeologia.*)

Sapaturile, ce se facu in Rom'a si ținutulu ei, in
continuu dau preste monuminte si antichitati, remase dela
domnii lumei, ascunse si inghițite de furia atãtoru timpuri
triste, ce au trecut preste capulu loru; atari sapaturi,
intreprinse in Urbe in partea drépta a Tibrului, cu scopu
de ai largi alvi'a, descoperira in decursulu anului trecut
doua edificii, din seclulu primu alu imperiului, insem-
nate pentru frumós'a si regulat'a loru dispușetiune ar-
chitectonica, pentru vastitatea, conservarea si multimea
ornaminteloru loru. Unulu, ce apartine tempuriloru Au-
gustiane, remarcabile pentru elegantele sale picturi mu-
rali, e probabile cã a fostu cas'a unei nobile familii
romane, cu atãtu mai virtosu cã in apropiarea ei se
afla si nisce urme de o Villa. — Celu alaltu, compusu
din mai multe atria, circumdate de cãtiv'a portici lungi
si divisi in varii despartieminte, e de o etate ceva mai
tãrdia decãtu celu de antãiu: e recunoscutu de asia nu-
mitele: „cellae vinariae Nova et Aruntiana“, pe bas'a
unei inscriptiuni aflate acolo-si, ce se puse de unu dis-
pensatoru de ai lui Traianu, si amintesce si de co-
legiulu negutiatoriloru aceloru „cellae“.

In anulu acesta, continuandu-se sapaturile s'a gasitu
unu sepuleru anticu, tare pretiosu nu numai pentru con-
servarea sa, quasi intréga, ci si pentru multimea mo-
numinteloru aflate intrensulu; — deci cugetu cã nu va
fi de puçinu interesu a comunicã cãtev'a notitii, despre
acést'a descoperire, conformu referadeloru date autorita-
tiloru guvernative, ce le publica diariulu romanu „La
Voce della Verità“, din 18 Septembre.

Sepulcrulu consista in o cella ampla rectangulara
construita din caramidi. Pe usi'a, ce se deschide cãtra
Ianiculus, erã asiadiata o placa mare de marmora, in
ca re e taiata urmatórea inscriptiune, ce dechiara mo-
numentulu cã apartienetoriu lui C. Sulpiciu Platorinu,
sevir alu equitiloru romani si decemvir alu judecatiloru,
si Sulpicieí Platorina, muierea lui Cornelui Priscu:

C. SULPICIVS. M. F. VOT. PLATORINVS.

SEVIR

X. VIR. STLITIBVS. (?) IVDIC

SULPICIA. C. F. PLATORINA

CORNELI. PRISCI.

Padimentulu cellei sepulcrale e obdusu cu mosaici
albi, in mijloculu cãruia se afla unu quadratu in care
se vede figur'a unui geniu, in colori. Paretele, ce con-
ține usi'a e poleitu intregu, dar fãra ornamente; ceialalti
au numai bas'a poleita, deasupra cãrei'a se inaltia o specie
de porticu cu pilastri si colonne mici investite cu o stu-

*) Nu asia o cãntase Andreiu Muresianu si nu asia invetiase pe
musicantii dela Brasiovu in 12 ani cãtu siediuse acolo. Red.

*) Articulul intãrdiatu in urm'a unei perderi neplãcute.
Redactiunea.

catura canalata — striata. Intre columnele fia càrui parete stau fridele, destinate a conserva urnele si vasale cu cenusi'a celor defuncti, cari se au aflatu, mai tóte, la loculu loru, sigilate si contienendu resturile osaloru arsa. Unu vasu de marmora pórtá sculptatu numele: Minatia Polla; in launtrulu seu, intra cenusia, se gasi unu acu crinale de metalu, cu care a fostu ornatu perulu defunctei in pomp'a funebrele. Pe o alta urna marmorea e incisu numele lui A. Crispiniu Cepione; o a tria de alabastru diafana, aflata in fragmente, pastréza memori'a Sulpiciei Platorina.

Afara de celea indicate, se-au mai descoperitu si alte 7 urne cinerarie, in mare parte inchise cu propriale loru coperisia si proviedute cu relievi bogati, reprezentându frundie, flori, frupte, grupe de paseri etc.

Mai pre susu de tóte, e admirabile un'a, pentru artificiu si e de o perfecta conservatiune. In launtrulu acestoru cinerarie s'au aflatu doua inele de aur cu camei, stricate, inse, multu de foculu ce consumase cada-vrele, unu altu inelu cu incisiune de agatu, asemenea e ruinatu de flacara rugului.

In mijloculu celei jaceau doua statue de marmore mai mari decâtu in natura, unu bustu de o copila cu carare in peru si lasatu pe spate, si nisce obiecte merunte de mobilie funebrali. Un'a dintre statue reprezenta o femeia tinera, póte Sulpicia Platorina; cealalta se pare a representá pe imperatulu Tiberiu cu manténu (clamys) imbaierata si cu spada in mán'a stंगा.

In fine, sunt de mare importantia epigrafele sculptate in unele place de marmoru ce investeau paretii camerei sepulcrale. Un'a dintre ele amintesce pre Antonia Furnilla muierea lui. Q. Marcii Barea Sura si mam'a Marciei Furnilla, carea fii a doua consórtá a lui Titu. Acestu Barea Sura e tare posibilu cà a fostu fiulu consulului ucisu in anulu 18 d. C., ba póte fi chiar si acelu personagi istoricu, ce'lu numesce Tacitu cu cognumele de Soranu, ucisu de Nero impreuna cu Trasea Peto in a. 60. Totu de aceea si Marcia Furnilla se afla memoria si in inscriptiunea unui servu de ai ei, Ermete, ce se cetesce subt prim'a firida, in drépta cum intra omulu in cella. Acésta e unic'a amintire epigrafica despre dis'a femeia a lui Titu, care a nascutu pe Iuli'a. O a treia inscriptiune, din care s'a aflatu pana acum numai unu singuru fragmentu, póte cà da relatiuni de affinitate intra Q. M. Barea Suro si Sulpicii Platorini, a càrora erá cript'a acest'a. Documentele, inse pana acumu gasite sunt cu multu mai debile, decâtu sè se póta afirmá despre legatur'a celor doua familii.

Ori si cine póte vedea, deci in urm'a astoru scurte notitii, càtu de importanta e descoperirea sepulcrului transtiberinu; mai alesu cà sunt de totu rari casurile, in cari se afla atari monuminte, intr'unu statu asia de bunu de intregitate si conservatiune.

Radu.

Prea Onarate Domnule Redactoru!

Mi-amu luatú indrasnéla a ve comunicá acestea notitie archeologice si Ve rogu, decumv'a le veti aflá

demne de colonele unuia diariu cá „Observatoriulu“, se le publicati.

Totu odata mi-liau libertate, a me escusá privatimu, cu cea mai mare modestia, si incàtu privesce articulu:

Viéti'a lui Camoens, ce vi lamu trimesu in Iuniu, despre care mi-a-ti respunsu cà s'a publicatu si in „Des-teptare“, — acolo, Ve marturisescu sinceru cà nu'lu amu trimesu eu. Cu respunsulu D-vóstre me amu indestulitu deplinu, prin urmare cestiunea aceea a muritu de atunci. — Dupa tóte acestea primi-ti, Ve rogu, simtiemintele mele etc.

R o m a, 21 Sept. 1880.

umilitu servitoriu

Demetriu Radu,

alumno in Colegiulu Greciloru—S. Atanasiu.

Caile ferate romane.

Statulu romanu, posedé adi o reti'a de cai ferate in lungime de 2405 kilometri; parte din aceste cài au fostu construite prin concessionari in contulu loru, parte de concessionari in contulu statului, parte de statu prin întreprisa, si unele de statu in regie. Este interesantu se aratamu aci intinderea acestoru linii si costulu de constructiune alu fia-careia.

Éta aceste linii:

<i>Linii concedate.</i>	Intindere metri	Costu pe chilom. Lei.
Roman-Sucév'a-Focsiani-Iasi	179.537	270.000
Veresti-Botosiani	44.531	270.000
<i>Liniiile Statului.</i>		
Cernavoda-Constanti'a-Rfm.	64.000	16.459.873
Bucuresci-Giurgiu	67.170	205.000
Giurgiu-Smárda	1.990	238.856
Roman-Pitești, Tecuci-Berladu	641.693	270.000
Jonctiunea Filaretu	6.000	
Pitesti-Verciorov'a	274.279	176.000
Iasi-Unghieni	21.399	
Ploesti-Predélu	84.495	393.772
Marasesti-Buzeu	88.588	100.000
Câmpin'a-Doftana	5.054	413.046
Bud'a-Slanicu	34.636	95.400
Titu-Tergoviste	31.530	52.329
Ajudu-Oen'a	50.210	119.501
Bacau-Biatra	58.000	416.467
Bahna-Verciorov'a	12.000	21.365
Bârlad-Vaslui	52.000	—
Bucuresti-Fetesci	147.000	—
Farurei-Fetesci	88.000	—
Calarasi-Ciulnitia	27.000	—
Ciulnitia-Slobozia	17.000	—
Piatr'a-Corabi'a	74.000	—
Piatra-Râmnicu-Valcii	88.000	—
Cotesti-Turnu-Magurele	102.000	—
Golesti-Câmpu-Lungu	55.000	—
Dolhasca-Falticeni	24.600	—
Leorda-Dorohoi	21.000	—
Crasna-Dobreni	27.000	—
Rfureni-Ocnele-Mari	5.000	—
Totalu lungimii linieloru kilm.		2.405.112

Pentru liniile din urma nu se p \acute{o} te precis'a costulu, de \acute{o} re-ce lichidarea mai multoru lucrari nu e inca terminata. T \acute{o} te aceste linii afara de Adjudu-Ocna, Bacau-Piatra si Iasi-Ungheni au largime normala; Adjudu-Ocna, Bacau-Piatra au largime ingusta si Iasi-Ungheni largimea linieloru ruse.

Sum'a de 16.459.878 e intregulu costu alu liniei.

De statu in regie nu s'a construitu dec \acute{a} tu lini'a Bahna-Varciorov'a; linia Romanu-Suc \acute{e} v'a-Focsiani-Iasi si Navoda-Constanti'a au fostu construite de companie in tulu loru; t \acute{o} te cele-lalte s'au construitu de statu prin reprisa.

In constructie se mai gasescu Vaslui-Iasi de 72 km.; Rmas-Tergu-Jin de 70 km.; T \acute{a} rgoviste-Laculetie de 14.

In studiu.

Fetesti-Cernavoda 23 km.; Corabia-Port 1.200; Calarasi-Port 3 kil.; Turnu Magurele-Port 1,500; T \acute{a} rgu-Ocn'a-Moinesti 28; Pitesti-Curtea de Argesiu 37; Piatr'a-T \acute{a} rcau 25; Buzeu-Patarlage 50; T \acute{a} rgu-Ocn'a-Sl \acute{a} nicu 20; Craiov'a-Calafat-Port 104; Focsiani-Odobesti 12; Olteniti'a-Bucuresti 60; Dorohoi-Iasi 140.

Mare parte din aceste linii voru fi in cur \acute{a} ndu puse in constructiune.

C \acute{a} ndu aceste din urma linii voru fi terminate, vom avea o retea de cale ferata in lungime de 3070 kilm.

(Dupa „Economia Nationala“ Nr. 39).

PARTEA OFICIALA.

Nr. 348/1888.

Procesu verbale

alu comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luat in siedinti'a dela 8 Noemvrie 1888.

Presiedinte: G. Baritiu. Membrii presenti: Br. Davidu Ursu, Dr. Il. Puscariu, P. Cosm'a, Elia Macellariu, Z. Boiu, B. P. Harsianu, I. Popescu.

Secretariu: Dr. I. Crisianu.

Nr. 166. Se present \acute{e} dia h \acute{a} rti'a On. Directiuni dela sc \acute{o} l'a civila de fete d \acute{o} 26 Octombrie a. c. Nr. 288 referit \acute{o} re la lips'a, ce s'a ivitu de a se inmulti personalulu ajutatoriu in internatu, si la suplicile, ce au intratu relativu la posturile de guvernante si de bone in internatu cuprindiendu si propuneri privit \acute{o} re la instituirea personalulu trebuinciosu. (Ex. Nr. 333/1888).

— Comit \acute{e} tulu constat \acute{a} ndu lips'a de a se inmulti personalulu ajutatoriu la internatu, sistemis \acute{e} dia unu postu pentru o a doua bona cu salariu de 10 fl. la luna si intret \acute{e} nera, — in scopulu mai alesu de a se putea da m \acute{a} na de ajutatoriu direct \acute{o} rei in purtarea economiei in ceea-ce privesce alimentarea in regie propria. Totodata comitetulu numesce si o guvernanta p \acute{a} na la finea anulu scolariu curentu adeca p \acute{a} na la 30 Iunie n. 1889 in pers \acute{o} n'a D-rei Iuliana Iovescu, absolventa de 8 clase civile si de preparandie cu examenu de calificatiune pentru

sc \acute{o} lele poporale din Caransebesiu, mai alesu pentru cuv \acute{e} ntulu de a'i da acesteia, la propri'a cerere, ocaziune se faca practica in ceea-ce privesce organizarea unei bune sc \acute{o} le de fetitie si apoi si pentru-c \acute{a} numit'a D-ra pentru servitiile de guvernanta, nu pretinde dreptu remuneratiune dec \acute{a} tu intret \acute{e} nera gratuita in internatu.

Nr. 167. Comisiunea exmisa din sinulu comitetului cu datulu 27 Octomvrie a. c. sub Nr. 319 in pers \acute{o} nele membriloru Br. D. Ursu si Partenie Cosm'a cu insarcinarea de a examina socot \acute{e} l'a in suma de 209 fl. 11 cr. v. a. presentata de architectulu G. Maetz, pentru diverse lucrari, sevirsite la edificiulu sc \acute{o} lei de fete, si a colauda numitele lucrari, raport \acute{e} dia, c \acute{a} numitulu architectu a efeptuitu t \acute{o} te reparaturile intocmai dupa-cum 'i s'a fostu propusu si propune, \acute{e} r' Comitetulu decide:

— Architectulu G. Maetz, se 'i se solv \acute{e} sca pentru lucrari efeptuite la insarcinare la edificiulu sc \acute{o} lei de fete a Asociatiunei sum'a ceruta de 209 fl. 11 cr. v. a. despre ceea ce s \acute{e} se incunosciintiedie cass'a Asociatiunei.

Nr. 168. Directiunea sc \acute{o} lei civile de fete substerne, pe l \acute{a} nga recomandare, cererea invetiatoriului Vasilie Bolog'a pentru unu concediu din 10—30 Noemvrie a. c. in scopulu de a depune in Budapest'a rigurosulu de doctoratu, in care timpu, suplicantele, conformu conclusulu luat de corpulu didacticu in conferenti'a dela 5 Noembre a. c. va fi substituitu din partea colegiloru sei, si pentru a'i se concede, in vederea speselor, ce le va avea, se'si sc \acute{o} ta salariulu pe lun'a lui Decemvrie inainte de plecarea. (Ex. Nr. 346/1888).

— Cererea invetiatorulu V. Bolog'a se incuviinti \acute{e} dia at \acute{a} tu ce privesce concediulu cerutu c \acute{a} tu si in ce privesce sc \acute{o} terea inainte a salariulu pentru lun'a Decemvrie a. c.

Nr. 169. Directiunea sc \acute{o} lei civile de fete substerne protocolulu conferintiei pentru Octomvrie a. c. a corpulu didacticu dela numit'a sc \acute{o} la.

Din protocolulu substernutu se vede intre altele, c \acute{a} p \acute{a} na la 5 Noemvrie a. c. numerulu elevorulu in clasele civile a fostu de 70, \acute{e} r' numerulu elevorulu interne a fostu de 43. (Ex. Nr. 347/1888).

— Spre sciintia.

Nr. 170. Membrulu Partenie Cosm'a raport \acute{e} dia, c \acute{a} prin conclusulu de sub Nr. 198 din siedinti'a comitetulu dela 18 Septemvrie a. c. a fostu insarcinatu, dimpreuna cu d-lu cassariu alu Asociatiunei, Gerasimu Candrea, c \acute{a} se censureze c \acute{a} rtile purtate si la timpulu seu presentate la comitetu din partea direct \acute{o} rei internatulu, D-si \acute{o} rei Elen'a Petrascu, deodata cu ratiociniulu, ce f \acute{a} ra amenare va avea se'lu subst \acute{e} rna la comitetu fostulu directoru alu sc \acute{o} lei de fete, d-lu Septimiu Albini, — apoi se examin \acute{e} die si proiectulu de budgetu alu sc \acute{o} lei pe anulu scolariu 1888/9, pe care'lu va substerne in modu supletoriu directiunei sc \acute{o} lei, eventualu in cointielegere cu directiunea se pregat \acute{e} sca unu asemenea proiectu. Dupa natur'a lucrulu, proiectnlu de budgetu avea s \acute{e} se faca dupa revisiunea ratiociniulu anulu trecut, av \acute{e} ndu acesta a serv \acute{i} dreptu basa la budgetu, — in casulu presentu inse a trebuitu s \acute{e} se faca abatere dela ac \acute{e} sta regula, c \acute{a} ci d-lu Albini nici p \acute{a} na astadi nu si-a substernutu ratiociniulu la comitetu, —

deci directiunea actuala a scólei, ne voindu a lucrá fàra bud-
getu, a pregatitu unu proiectu pe bas'a preliminarului din
anulu trecutù, luându in combinatiune 40 de interniste.

Acestu proiectu, impedecatu fiindu prin morbu d-lu Candrea,
'lu-a examinatu numai dènsulu si rectificându unele cifre gresite,
'lu substerne spre aprobare. (Ex. Nr. 348/1888).

— Dându-se cetire proiectului de budgetu, acela se pri-
mesce intocmai, statorindu-se budgetulu scólei pe anulu sco-
lariu 1888/9 cu sum'a veniteloru de fl. 11330 si a speseloru
de 12707 fl., deci pentru acoperirea speseloru cass'a Associa-
tiunei are se contribue cu subventiunea de fl. 1377.

Nr. 171. In legatura cu cele cuprinse la punctulu prece-
dentu si avèndu in vedere, cà fostulu directoru alu scólei de fete
a Asociatiunei, d-lu Septimiu Albini nici pàna astadi n'a
substernutu ratiociniulu anului trecutù, desí in mai multe rèn-
duri, parte prin concludu luatù in comitetu, parte pe cale
presidiala, provocatu a fostu se'lu substèrna, si pe lãnga amen-
tiarea de a fi trasu inaintea judecatoriei. Comitetulu decide:

— Fostulu directoru alu scólei civile de fete a Associa-
tiunei, d-lu Septimiu Albini, sè se provóce inca o data, cà in ter-
minu preclusivu de 8 dile se substèrna la comitetu ratiociniulu
anului trecutù scolaru, la din contra va fi datu in judecata.

Nr. 172. Au intratu la comitetu taxe de membrii si
de diplome dela: Adamovici Dionisie in Abrudu, Damianu
Vasile in Bradu, Baisianu Nicolae in Bucium Isbit'a, Dr. Isidoru
Marcu in Blaju, Dr. Petru Spanu in Sibiiu, Ioanu Stoic'a in
Blaju, Georgiu Sim'a a lui Ioanu in Carpinisiu, George Sturz'a
in Abrudu, Romulu Marcu in Bistr'a, Alexiu Papiu in Bistr'a
càte 5 fl. taxa de membru pro 1888 si càte 1 fl. pentru di-
plome; Cirlea Ioanu in Alb'a-Iuli'a pro 1887/8 10 fl.; Ioanu
Majoru in Rosi'a, Podóba Vasilie in Cluju, Petranu Ioanu in
Clusiu, Vaid'a Ladislau in Clusiu, Dr. Silasi G. in Clusiu,
Popu Emericu in Clusiu, Bochis Ioanu in Sàncraiu, Cirlea
Michaiu in Abrudu, Russu Ioanu in Bradu, Nemesiu Vicentiu
in Martinisiulu saratu, Munténu Ioanu in Ofenbai'a, Borha
Savu in Ili'a càte 5 fl. pro 1888; tractulu protopresbiterialu
gr.-cath. alu Clusiuului 70 fl. cà intregirea taxei de membru
pe viatia si 1 fl. pentru diploma; Adamoviciu Nicolau in Bu-
cium-Poeni 100 fl. taxe de membru pe viatia si 1 fl. pentru
diploma; Basiot'a Vasile 5 fl. pro 1888; Todescu Ioanu din
Bucium-Cerbu 100 fl. taxa de membru pe viatia si 1 fl. pentru
diploma, Fulea Alexandru in Càmpeni 5 fl. pro 1888; Siulutiu
P. St. in Rosi'a 10 fl. pro 1887/8, Dr. Kisbach Aurelu in
Bucium Siasa, Pacurariu Avramu in Ili'a càte 5 fl. pro 1888,
Macaveiu Ioanu in Bucium Siasa, Nicol'a Ioanu in Albacu,
Mestecanu Nicolae in Rosi'a, Berinde Alexie in Seini, Munténu
Dumitru in Càmpeni, Rusanu Ioanu in Mesentea, Lupu George
in Bucium-Poeni, Achimu Petru in Bucium, Dragomiru Si-
mionu in Gurasada, Ivascu George in Abrudu, Gosi'a Petru
in Lupsi'a, Tuhutiu Alexandru in Abrudu, Jurchescu Terentiu
in Abrudu, Muntiu Iuliu in Abrudu càte 5 fl. pro 1888 si
càte 1 fl. pentru diploma, Iancu Ioanu in Bucium-Poeni
100 fl. cu intregire la taxa de membru fundatoru si 1 fl.
pentru diploma, Damianu Simionu in Brasiovu 100 fl. taxa
de membru pe viatia si 1 pentru diploma, Cosm'a George in
Rosi'a 10 fl. pro 1887/8, Florescu Nicolae in M. Igenu si
Lobontiu Nicolae in Abrudu càte 100 fl. taxa de membru pe

viatia, si càte 1 fl. pentru diploma, Galu Ioanu in Abrudu,
Ciur'a Alexandru in Abrudu, Ayramu Cioranu in Lupsi'a, Drai'a
Iosifu in Abrudu, Cosm'a Mari'a in Sibiiu càte 5 fl. pro 1888,
Macaveiu Ioanu in Bucium Siasa 10 fl. pro 1887/8, Filipu
Alexandru in Abrudu 100 fl. cà intregire la taxa de membru
fundatoriu, Lucaciu Paulin'a in Sisiesci, Ternovénu Ioanu in
Abrudu càte 5 fl. pro 1888, Ianculescu Simeonu in Poian'a
Marului, Raczkövy Ludovic din Abrudu, Naicu Ioanu in Bu-
cium Siasa, Albini V. Iuliu in Zlatn'a, Motor'a Nicolau in So-
hodolu, Tiandrau Duba Nicolae in Bucium-Poeni, Moldovanu
Silviu in Boitia càte 5 fl. pro 1888, si càte 1 fl. pentru di-
ploma, Paulu Petru in Zlatn'a 100 fl. taxa de membru pe
viatia si 1 fl. pentru diploma, Hentiescu Ioanu in Buzeu 5 fl.
cà ajutoriu, Ciur'a Iosifu in Bucium Siasa, Dr. Siulutiu Alec-
sandru in Càmpeni, Simonescu Leontinu in Sibiiu càte 5 fl.
pro 1888.

— Spre sciintia.

Sibiiu, d. u. s.

George Baritiu m. p.,
presiedinte.

Dr. I. Crisianu m. p.,
secretariu II.

Verificarea acestui procesu verbalu se increde dloru :
Br. D. Ursu, P. Cosm'a, Z. Boiu.

S'a cetitu si verificatu.

Br. Davidu Ursu m. p.

Partenie Cosm'a m. p.

Epigrafu.

In Nrulu 11—12 din anulu curentu alu fóiei „Transil-
vani'a“ pag. 99 si 100 eu amu publicatu biografi'a fericitului
Ioanu Tiție cu datulu din Sirégu la 7 Maiu a. c. dupa actele
ce mi le-au fostu datu d-lu Gabrielu Manu, fostu jude primariu,
acum advocatu in Desiu, — cu incredintiarea, cà se compunu
biografi'a.

Cumca d-lu Manu se fi ridicatu mai târdiu la mormentulu
judelui Tiție piatra monumentalã, eu nu amu sciutu, cà aceea
s'a pusu fàra nici o sântire sau solemnitate si asia eu amu publi-
catu la finea biografiei amentite si epitafiulu compusu de mine:

Aici jace „Ioanu Tiție“
Unu judecatoriu dreptu
Cu multe cunoscintie
Din poporulu romanescu.

Nascutu din opinca
Din comuna Solon'a
Iubí cu inima adãnca
Natiunea sa romãna.

Acestu romanu mare
Modelu de virtuti crestinesci
Si-au testatu scumpa avere
Pentru scóle romanesci!

Dupa publicare d-lu Manu m'au facutu atentu, cà pre-
crucea lui Tiție esista altu epitafiu, si intru adeveru astadi
cercetându mormentulu fericitului, amu aflatu cu indestulire

interna, cumca d-lu Manu a ridicatu o cruce frumósa de piatra, pre care se póte cefi urmatoriulu epitafiu cu litere aurite:

„Ioanu Tiție
din Solon'a
1819—1875.

Jude la tribunalulu regescu.

In lumea acésta câtu ai statu
Cá omu si cá romanu bunu
Tu teai luptatu cá unu barbatu
Pentru scopulu sântu comunu,
Unu golu remâne in urm'a ta
Pe alu nost vechiu pamentu,
Dar amici nu te-oru uita
Si 'ti punu acestu monumentu.“

Cu aceste sîre amu rectificatu adeverulu fapticu, — si epitafiuulu meu póte stá in memoria demnului reposatu, căci laudele atribuite inca leau meritatu fostulu meu amicu Ioane Tiție.

Petru Murasianu Sireganulu.

Diverse.

Ai inamici? Cautati de tréba si nu te interesa de ei. Daca 'ti inchidu drumulu, ocolestei si vedi'ti de afacerile tale, cu tóta superarea loru. Unu omu care n'are inamici, rare ori se intempla se fie cevasi vrednicu, fiindu compusu din acea materie, in care usioru 'si póte vâri mânia ori cine! Unu caracteru solidu, unulu, care gândesce si vorbesce aceea ce gândesce, nici odata nu este fara inimici. Acestia chiar 'i sunt necesari; ei 'lu manținu in vigóre si in o viatia svelta. Unu renumitu omu ce erá imprejuratu de inamici, a disu: „Sunt scânteii, daca nu suffi in ele, de sine nu se stingu“. Te lasi in vr'o disputa cu ei, atunci le dai apa la móra. Lasa ca sarmanele creaturi se vorbésca câtu voiescu: curendu voru da locu unei reactiuni nimicitóre pentru ei, numai daca 'ti indeplinesci datorintiele.

O istorióra curiósá. Cetimu, in „Dizionario di erudizione, per Gaetano Moroni“, vol. 87, pag. 130 urmátorele: „Diariulu de Roma din 1851, pag. 892, naréza, cá fû presentatu imperatului rusiloru Nicolau I, unu fenomenu musicale dintre cele mai strordinarie, adeca Fridericu Roltz, tineru romanu (valacho), carele e nascutu cu patru màni, dar cea ce e curiosu e cá la fia-care màna are diece degete. Pâna in etate de 15 ani fû educatu de unu rusu, care'lu invetiá a suna pianoforte, ér' dupa aceea studiandu de sine, ajunse la unu gradu estraordinariu de ingeniu si fortia. Acestu pianistu surprindiatoriu se facù mecanicu, si putù, prin mai multe combinatiuni, augmenta estensiunea tactierei pianoforteloru ordinarie cu un'a octava si jumătate; in loculu córdeloru de otielu puse altele, facute din fire de platina galvanisata. Constitutiunea sa corporale, almintrenea, escelenta, in esterioru nemicu nu arata stran'a conformatiune a antebrațialoru; numai dela cotu in josu brațiuulu se bifurca; fia-care antebrațiu e perfectu si compusu din cubitus si radius, cá si la alti ómeni. Im-

peratulu dupa ce audise sunetulu instrumentului lui Roltz 'i dadù cele mai mari probe despre generositatea sa fația cu elu. — In 1850, murindu educatoriulu seu, 'i testa o mica cantitate de avere, cu care 'si cástigá Roltz o multime de inele cu diamante, cu cari apoi, si investì cele patru-dieci de degete. Efectulu acestei grupe de briliante e magicu, căci miscându-si cele patru màni pe tactiera pianului, se vedu stralucindu miriade de scânteii, produse prin reflexulu luminei din partea gemeloru“.

Aici e tóta povestea. O transpuseramu on. publicu, parte pentru cá o aflaramu intr'unu dictionariu de eruditiune — in articlulu ce tractéza despre Romani'a, — parte pentruca dubitându despre adeveru, se fimu indreptati de cei ce n'ar scí istori'a asta intr'altu modu. *D. R.*

Bibliografia.

A aparutu de sub presa o noua editiune a scrierei d-lui colonelu in reserva T. C. Vacarescu intitulata:

— *Luptele Romaniloru in Resbelulu din 1877/8.* Acésta insemnata opera care s'a tradusu si in limbi straine, a avutu primirea cea mai distinsa in cercurile militare si literarie. Academi'a romana a premiat'o cu premiulu „Heliade Radulescu“ si prima editiune a fostu in curendu epuisata. Noi editorii dorindu a face acésta importanta scriere câtu mai multu accesibila tutuloru, amu intreprinsu o noua editiune populara in formatulu editiunei academice a istoriei lui Mihaiu Vitéziulu de N. Balcescu; ér' costulu ambeloru volume a scrierei d-lui Colonelu T. C. Vacarescu, intrunite intr'unu singuru volum cu portretulu comandantului supremu alu ostiriloru romanesci, M. S. Regelui, si cu planurile Bulgariei resaritene, ale positiumiloru Plevnei, Vidinului si Calafatului, costa numai 4 lei (2 fl.) plus porto 50 bani. Acésta nóua editiune este insoțita si de unu indice, in care se mentionéza faptele, la cari au luat parte fia-care regimentu, astfelu cá póte serví la istoriculu corpuriloru armatei romane, si co-prinde numele tutuloru d-loru oficiari cari s'au distinsu, cari au fostu raniti si au caditu pe câmpulu de onóre. Bucuresci F. Göbl Fii.

— Merinde dela scóla sau invetiaturi pentru poporu culesse din diariulu unui scolariu de Dr. Georgiu Pop'a. Gherl'a 1888.

Pre câtu este titlulu acestei carti de modestu, pre atátu coprinsulu seu e instructivu si meduvosu.

Dr. G. Popa asessoru consistorialu si referente scolasticu in dieces'a Aradului, pre lângá intinsele sale cunoscintie teoretice specialii in sfer'a instructiunei publice nu'si pregetase a culege o multime de experientie facute in cursulu aniloru atátu relative la propriulu invetiamentu câtu si mai virtosu la educatiunea morala religiósá, inca si la cea sociala. Pre tóte acele auctorulu le adunase in treidieci si doue de capitule, care se incepu cu inscrierea elevului la scóla si de aci 'lu conducu prin mai multe fase ale vietiei scolastice, totodata 'lu si prepara pentru purtarea sa in viati'a practica dupace a scuturatu pulberea scólei, care in casulu de fatia se considerá a fi cea prevediuta in legea din 1868 elementara si superióra de ambe sexe pentru poporu.

Citindu acestu studiu alu dlui referente scolasticu, ne veni se'lu alaturamu lãnga meditatiunile aparute totu estimpu titulate: Cuvente sufletesci de Carmen Sylva anuntiate si apretiate in Nrii anteriori ai acestei Asociatiunei dupa meritulu loru. Cuventele sufletesci sunt scrise pentru consolatiunea si inbarbatarea ómeniloru ajunsi in etatea in care voru nu voru, au apucatu se fia aruncati in valurile vietiei. Merindea dela scóla prepara pe tineru si pre tinera pentru luptele vietiei cu credintia neclatita in ajutoriulu lui Ddieu, mai alesu acum in acésta epoca a nihilismului si atheismului, cându sinuciderile poltroniloru se numescu barbatia, defraudarile genialitate, éra nihilismulu existentieloru catilinarie eroismu si bravura.

Cá lectura pentru serile cele lungi de érna nu amu scí se recomandamu cev'a mai bunu decâtu aceste doue produse aparute estimpu in limb'a nóstra. Avemu câte'vea diarie pedagogice prea bune in limb'a nóstra chiaru si aici in monarchia, avemu si vre-o trei foi bisericesci, care merita tóta atentiunea nu numai a cleruriloru ci si a secculariloru cari cauta lectur'a seriósa. In Merindea dela scóla lectorulu pre lãnga invetiatura afla si distractiune.

Cartea formatu 8-vo cuprinde 289 pagine. Pretiulu nu este insemnatu pe dens'a, ceea-ce nu ar' stric'a sè se faca la càrtile câte aparu in limb'a nóstra.

Daca suntem bine informati, acestu studiu s'a tiparitu la indemnulu si in parte cu spesele illustrei familii Mocioni, éra tipografi'a „Auror'a“ dela Gherl'a 'si scóte numai ceeaalta parte a speselor de tipariu, legatu si expeditiune. Unu numeru considerabile de exemplarie s'a si impartitu gratis de premii la mai multe scóle. Exemplarie se potu comanda dela numit'a tipografia din Gherl'a de a dreptulu sau prin librarii locale, precum sunt in Sibiiu W. Krafft, in Brasiovu Nicolau Ciurecu s. a.

Cu permissiunea dlui acutoru reproducemu si scurt'a inse semnificativ'a sa dedicatiune care este:

„Ilustr'a familia de Mocioni!

Dóue virtuti au distinsu acésta familia: acordulu din sínulu seu, si iubirea de natiune. Asia intieleseramu, din fapte, pre cei de pia memoria, Petru, Andrei, Giorgiu. Astadi, cu Antoniu in frunte, continuati aceste virtuti, si de unde? Dela o femeia, ce societatea in care a vietuitu, o binecuventa pe tóte urmele. Este Ecaterin'a, cá a confirmatu intielegerea intre frati, si li-a disu, filorlu sei, Alesandru si Eugeniu: Se ve stringeti in iubire, cá se fiti modelu natiunei. Dorinti'a mamei este acum legea vóstra. De s'ar da toti romanii in acésta lege? Ni-am vedea visulu cu ochii!

Fãra éta, venira dile de negura. Resfirarea ne amenintia. Inca nu se légana nimene, dar pre multi ia cuprinsu o temere....

Voi raspundeti cu legea Vóstra, se ne stringemu in amurulu nationalu. „Ipsu timor auget amorem“. Nationalitatea, cu intrinseca puterea sa civilitória, ne-a scosu dela intunerecu mai adãncu, si póte acum inca se ne conduca din cétia; cá cestionile polítice-sociali, tóte sunt probleme de educatiune nationala, si din acést'a are se purcédã deslegarea loru.

Dupa indemnulu Vostru, se insirara, aici in carte, idei si cugete: candelu modeste pe càrarea nationalitatei. Multia-

mindu pentru onórea cá m'ati inviatu la opera, Ve rogu se cercati, daca amu insiratu bine: limba si religiune, virtuti strabune, traditiuni si datini de cultura nationala si religiósa, dorulu la invetiatura, nisuinti'a la progresu...

Intentiunile Vóstre au sborulu loru propriu. Daca nu li-amu respunsu depliuu, scusati: odata, cá sunt modeste ale mele puteri, si apoi, cá nu scriu din calamariu, scriu din inima, si acésta maniera — consuma.

Aradu, Iuliu 1888.

Autorulu.

— Memoriu despre prestarea preotiloru din mania si despre positiunea loru morala si materiala de S. S. Melchisedec Episcopulu Romanulu. Bucuresci. Tipografi'a càrtiloru bisericesci 1888. pag. 25.

— Cercetari clinice si experimentale asupra Bryoniei albe (Brei) cá medicamentu anti-emoragicu. Tesa pentru Doctoratu de Ioanu Elianu medicu de batalionu. Bucuresci Tipografi'a moderna Gregorie Luis, strad'a Academiei Nr. 24 1886. pag. 70.

— Convorbiri literare. Apare la I-ma fia-carei luni. Pretiulu abonamentulu pe anu, pentru Romani'a 20 lei, pentru Transilvani'a, Bucovin'a si Ungari'a 15 lei, pentru tierile Uniunii postale, 30 lei, pentru expeditie recomandata 3 lei in plus. Exemplare cu numerulu 2 lei in Romani'a; 1 leu si 50 bani in Transilvani'a, Bucovin'a si Ungari'a; 3 lei in tierile Uniunii postale. — Reclamatii pentru numere perdute nu se considera.

Abonamentele se adresédia la administratie deadreptulu, strad'a Berzi 96, sau: in Bucuresci la Librariile: Socecu & C-ia, E. Graeve & C-ia, S. Nery: in Provincie, la librariile din localitati sau prin biroulu postalulu; in Transilvani'a: la librariile: Ciurecu, Brasiovu; W. Krafft, Sibiiu; „Concordi'a“, Nãseudu; librari'a diecesana, Blaju; in Bucovin'a, la Romualu Schaliy, Cernauti; in Ungari'a, la Klein Aradu; Librari'a diecesana Caransebesiu; in Austri'a, la soc. acad. „Romani'a „Juna“, Vien'a. Primitoriulu abonamentulu este ținutu a emite chitantia din carnetulu administratiei. Nr. 2 Bucuresci 1 Maiu 1888. Anulu XXII. Directoru Iacobu Negruzzi. Sumariu: A. Odobescu. — Iconografi'a lui Traianu. — T. Maiorescu. Din Experientia. — I. Slaviciu Gasparu Gratiani, tragedie in cinci acte (Actulu II). — A. C. Cuza Satira. — Cervantes Don Quijote dela Mancha, trad. de S. G. Vãrgolici (urmare). — T. Robeanu, La Crism'a Verde; in umbr'a de Gardine (poesii). — N. Volenti, Tu Vreme; sonetu (poesii). — Academi'a Romana. — Bibliografie. Tóte drepturile rezervate. Directia: Strad'a romana Nr. 25 editur'a si administrati'a stabilimentulu graficu Socecu & Teclu — Bucuresci strad'a Berzei Nr. 96 pag. 192.

— Filoctete. Tragedie in 5 acte dupa Sofocle tradusa in versuri de S. P. Simonu. Pretiulu unui esemplariu 50 cr. v. a. Gherl'a Tipografi'a „Auror'a“ p. A. Todoranu 1888. pag. 72.

Depositu la librariile: Socecu & Co. Bucuresci, Fratii Siarag'a, Iasi. Otto Harrassowitz, Leipzig. — W. Krafft, Sibiiu. — Gerold & Co., Vien'a.

— Istori'a Romaniloru sub Mihaiu-Voda Vitézulu, urmata de scrieri diverse, de Nicolae Balcescu, publicate si insoçite cu o precuvintare si note de A. I. Odobescu. 1 vol. in 8°. L. 4. (Sfãrsita).

— Dictionariu Ungurescu-romanescu 41 côle, de G. Baritiu Pretiu 3 fl. 20 cr. De vendiari la librariile W. Krafft in Sibiu, I. Stein in Clusiu, N. Ciurcu in Brasiovu etc.

— Catechismulu calvinescu impusu clerului si poporului romanescu sub domni'a Principiloru Georgiu Rákoczy I. si II. transcrisu cu litere latine dupa editiunea tiparita in anulu 1656, insoçitu de un'a escursiune istorica si de unu glossariu de G. Baritiu 1. vol. in 8°. 60 cr.

— Psaltirea publicata romanesce la 1577 de diaconulu Coresi, — reproducu cu unu studiu bibliograficu si unu glosaru comparativu de d-lu B. Petriceicu-Hasdeu. — Tomulu I. Textulu. — Cu 66 pagine facsimiliate. 1 vol. 8°. L. 15.—

— Pravila bisericesca numita cea mica, tiparita mai întâiu la 1640 in manastirea Gavor'a, publicata acum in transcriptiune cu litere latine. 1. vol. 8°. L. 2.

— Cultulu pagànu si crestinu de Dr. At. M. Marienescu, — Tomulu I. Serbatorile si datinile romane vechi. — Bucuresci 1884. 1. vol. 8°. L. 5.—

— Documente privitoare la Istoria Romaniloru culesse de Eudoxiu de Hurmuzaki, publicate sub auspiciile Ministerului cultelor si alu instructiunei publice si ale Academiei Romane;

Vol. III. (1576—1599). Cu portretulu lui Michaiu-Voda Vitèzulu vol. in 4°. L. 25.—

Vol. IV. Part. I. (1600—1649). Cu portretulu lui Mateiu Basarabu vol. in 4°. L. 25.—

Vol. IV. Part. II. (1576 -1650) Cu portretulu lui Vasilie Lupu vol. in 4°. L. 25.—

Vol. V. Part. I. (1650—1699), Cu portretulu lui George Stefanu vol. in 4°. L. 25.—

Vol. V. Partea II. (1650—1699) (*sub presa*).

Vol. VI. (1700—1750). Cu portretulu lui Dimitrie Cantemiru vol. in 4°. L. 25.—

Vol. VII. (1750—1818). Cu portretulu lui Grigorie Ghic'a vol. in 4°. L. 25.—

— Schitie din istoria literaturii romane de V. A. Ureche, profesoru la facultatea de litere din Bucuresci. Membru academiei etc. Carte didactica secundara tiparita de ministeriulu de culte si instructiune publica. Partea I-a Bucuresci. Tipografi'a statului Strad'a Brancoveanu 9. 1885. Formatu 8-vo pagine 256. (Pretiu nu este aratatu).

— Romaenische Revue Politisch-Literarische Monatschrift. Herausgeber: Dr. Cornelius Diaconovich. Direction in Resicza (Süd-Ungarn). X-XI. Heft. Resicza, October-November 1888. IV. Jahrgang. Die „Romänische Revue“ erscheint zu Mitte eines jeden Monats. Pränumerationspreise: (zahlbar am Sitze der Directionu). Für Oesterreich-Ungarn ganzjährlich 10 fl. Ö. v. Für Deutschland 12 Mark. Für das übrige Ausland 20 Francs. Abonnements sind auf ein ganzes Jahr bindend. Vertreter im Buchhandel: Stefan Kretschmer, Resicza; für Romänien Socecu et Teclu, Bucuresci. Resicza. Selbstverlag des Herausgebers. Buchdruckerei der „Romän. Revue“ Resicza. 1888.

Informațiuni scurte.

dela scól'a civila de fete si dela internatu.

Intre alte intrebari care ne vinu si la acésta redactiune, relative la acelea doue institute ale Asociatiunei transilvane sunt si acest:

1. Da tele se potu

nisare si regulamen-
?

Respur
Numai din p
sele rever. s
acestoru asi
scóloru, 1

lorintia se trimitu gratis.
ritu in Gherl'a cu spe-
Negrutiu, apoi daruita
le in folosulu fondului
7. a.

2. Nu civile este p

stiatmentu a acestei scóle

R. Ru
asuprirea el
pregete a c
anulu 1868
dela §. 67

mamele care se temu de
a invetiatura, cá se nu'si
stiunei publice art. 38 din
e §§-i. In acea lege incepèndu

lànga care e

coprinse tóte conditiunile pre

vila, care se
de patru clase, inse fàra limbile classice latine sau gréc'a.
In §. 74 sunt numerate tóte obiectele obligate, care trebuie

deschide asia numitã scóla ci-
multu de scól'a reala sau gimnasiu

se se propuna treptatu in acelea patru clase, éra acelea obiecte sunt cu tótele 18. Cu tóta acésta multime de obiecte obligate, órele de prelegeri pe câte 6 dile din septemàna sunt, conformu §-lui 73 celu mai multu câte 26 de câte o classa,

prin urmare nici 5 óre pe di, încàtu elevelor le remanu destule óre pentru lucru de mána, conversatiune, preambulare in gradina cu gubernant'a, sau dantiu in sala, sau luare de lectiuni din studii facultative, cum e music'a, limb'a franceza etc. la care nu e nici o sila, ci invatia care ce'i place

este fortepiano, din natur'a sa instrumentu greu de manuitu si la care se presupune unu audiu finu musicalu, care nu este datu la oricine; preste acésta la cetati cum e si Sibiuulu, unde music'a instrumentala se cultiva fórte multu in cassele patri-

ciene, este si camu greu se aiba cineva profesoru de frunte pentru piano.

3. Ce este cu gimnastic'a?

R. Acea este studiu obligatu prin lege si greutatea éra numai, cà nu se aflase femeia invetiátóre de gimnastica.

4. Daca pe sem. II. se primescu eleve care aru veni de airea in vre-o classa superióra?

R. Se observa si aici regulele si instructiunile date pentru tóte institutele scolastice din tíera, pre unde inca se primescu si directiunea dà tóte informațiunile dorite.

5. Daca mai este locu in internatu?

R. Mai este pentru vre-o 15 eleve, éra daca s'ar muta colectiunile, instrumentele si preparatele necesarie la propunerea sciintieloru naturale intr'o salisióra din curte in edificiulu vechiu, atunci ar' fi locu de ajunsu inca pentru trei-

Red.

Red.

Scóla superióra de fetitie din Sibiiu.

Transportu din Nr. 19—20 11016. fl. 40 cr., 200 fl. in obligatiuni, 932 fl. 43 cr. in libele de depuneri.

Prin list'a Nr. 84 a lui P. Cosm'a prin co-lectantulu Franz Hoss

Alexandru Cazu,	stru	
Huhl, econ. din Vali	ina,	
econ. din Baiti'a 1 fl. ;	Bre-	
tea montana 1 fl. ; Io	stea	
mont. 1 fl. ; Ioanu Iou	ont.	
1 fl. ; Papu Constantinu,	cr. ;	
Petru Puiti, econ. din	u fl.	7.50

Prin list'a Nr. 8 lectantulu Neculae Con.

Neculae Dragosiu, ec.	Ne-	
culae Comsi'a, econ. din Ves.	cu,	
econ. din Veseudu 1 fl. ; An	din	
Veseudu 1 fl. ; Mihaila Burlanu,	eru	
1 fl. ; Vasile Ratiu, econ. din Bór.	Pa-	
satea, econ. din Veseudu 1 fl. ; Ioan	on.	
din Veseudu 50 cr.	u fl.	7.50

Prin list'a Nr. 86 a lui P. Co lectantulu Ioanu Jenciu din Cichind.

Tom'a Banea, economu din Cichindélu 50 cr. ;		
Todea Dum'a, economu din Cichindélu 50 cr. ; Cor'a		
Sincea, economu din Cichindélu 50 cr.	totalu fl	1.50

Prin list'a 87 a lui P. Cosm'a, prin colectan-
tulu George Filipu din Alb'a-Iulia :

Marisc'a Draghici, económa din Órd'a sup. 1 fl. ;		
Neculae Romcea, econ. din Órd'a sup. 1 fl. ; Ioanu		
Albu, econ. din Alvincz 1 fl. ; Ioanu Danu, econ.		
din Imiri 1 fl. ; Ioanu Crisianu, econ. din Imiri		
1 fl. ; Ioanu Gaboru, econ. din Heprea rom. 1 fl. ;		
Dumitru Fagadaru, economu din Heprea rom. 1 fl. ;		
Simonu Romcea, econ. din Órd'a sup. 1 fl. ; Ne-		
culae Russu, econ. din Órd'a inferióra 1 fl. ; Ioanu		
Draghici, econ. din Alvincz 1 fl. ; George Avramu,		
econ. din Kisfaleu 1 fl. ; Ilie Sibisianu, econ. din Al-		
vincz 1 fl. ; Candid Mihoc, econ. din Borosmező 1 fl. ;		
Maria Belgradénu, econ. din Kisfalud 1 fl. ; Neculae		
Sait'a, econ. din Kisfalud 1 fl. ; Teodoru Haid'a,		
econ. din Kisfalud 1 fl. ; Ilian'a Dus'a, econ. din		
Kisfalud 1 fl. ;	totalu fl.	17.—

Prin list'a Nr. 88 a lui P. Cosm'a prin co-lectantulu N. Doctoru din Hasifalau :

Iodu Bãrsanu, econ. din Felégu 1 fl. ; George		
Bãrsanu, econ. din Felégu 1 fl. ; Dumitru Clostorfénu,		
econ. din Felégu 1 fl. ; Vasile Savu, econ. din Hasif-		
alau 1 fl. ; Ravec'a Larg'a, econ. din Hasifalau 50 cr. ;		
Ioanu Comanu, econ. din Hasifalau 1 fl. ; George		
Zacheru, econ. din Odorheiu 1 fl. ;	totalu fl.	6.50

Sum'a totala fl. 11.056 40 cr. ; in obligatiuni 200 fl. ; in libele de depuneri 932 fl. 43 cr.

Comitetulu Associatiunei transilvane pentru literatur'a ro-
manu si cultur'a poporului român.

*) Sum'a din listele Nr. 43 pâna inclusive Nr. 88 colectata prin
d-lu P. Cosm'a face 939 fl. 80 cr. conformu Journ.-Art. 181/1888.

Anuntiu de abonamentu.

Cu 1 Ianuariu 1889 se incepe cursulu alu XX-lea alu foier

„TRANSILVANI'A“

pe anulu 1889.

Dupace in siedinti'a II a adunarei generale dela Alb'a-Iuli'a ținuta in 9 Augustu 1886 s'a reasumatu con-clusulu adunarei generale din Orescia si s'a decisu, cá din 1 Ianuariu 1887 nu numai membrii fundatori si pe viatia, ci si toti membrii ordinari ai asociatiunei transilvane se pri-mésca acésta fóia gratis si franco de portulu postei, asia avemu onóre a face cunoscutu, cá la toti domnii membrii ordinari, cáti platescu regulatu tax'a de 5 florini v. a. pe anu, se va trimite Transilvani'a gratis pe fie-care anu.

Pentru nemembrii pretiulu este 3 fl. v. a. pe anulu intregu. Afara din monarchia 9 franci. Pe creditu nu se dá ; nici se primesce abonamentu pe semestru, ci numai pe anulu intregu.

Nri singuratici din anii trecuti nu se dau, cáci tóte exemplariile remase neabonate s'au legatu in brosiure si ele formédia proprietatea Associatiunei. Din aceste se vendu cu câte 2 fl. 1 exemplariu.

Din anii 1868 si din 1881 nu se mai afla nici unu exemplariu ; din ceilalti ani se afla.

Banii de prenumeratiune se trimitu cu mandatu po-stalu de a dreptulu la **Comitetulu Associatiunei transilvane in Sibiiu.**

Pe lângá alte scrieri destinate pentru publicare, se primescu ori-ce anuntiu bibliografice, cumu si recensiu ni sau dari de sama, inca si critice scrise in spiritu obiec-tivu asupr'a productelor literarie, scientificé si artistice.

Spre a se face de aici espeditiunile cátu mai regulatu, ddnii membrii noi si ddnii prenumeranti sunt rogati, cá pe lângá scrierea cátu mai limpede a numelui, conu-melui si localitatiei, se nu'si pregete a pune esactu si post'a din urma, in tóte casurile unde locuintiele nu se afla in cetate sau orasiu bine cunoscutu si frequentatu.

Multime mare de comune au acelasi nume, câte 4—6 pâna la 14 comune totu cu unu nume. De aceea in casuri nenumerate cauta se adaogemu la adresa si comitatulu sau districtulu in care ne aflamu, cá se nu ratacésca adresele dintr'unu comitatu in altulu, din o tíera in alt'a.

Mai multe sute de comune au nomenclatur'a loru in câte trei si patru limbi. In casuri de acestea se nu credemu cá espeditorii postelor cunoscu tóte comunele dupa tóte numele loru, ci trebue se puna insusi abonatulu numele comunei in câte doue limbi si anume in limb'a statului. Din lipsa de adrese esacte mii de scrisori si diarie se intorcu inapoi la post'a de unde s'au trimisu in lumea larga, éra apoi daca nu se iau dela posta, in câteva luni se ardu.

Redactiunea.